

Ung nu

Sektion 1

Nya Ålands tematidning fredag 5 mars 2010

Anton går
gymnasiet i
Uppsala

Julia blev
mamma
som 18-åring

Roa dig med
torkade flugor!

Nya Åland

VÅRENS MODE

Jimmy Sundberg har en rutig skjorta från J and J och ett par jeans från Nudie. Till det bär han ett par Dr. Martens skor. Elisabeth har en klänning från Samsøe Samsøe och en väst från Modström. Hennes kängor är från Shoebiz. Axel Törneröos skjorta är av märket Junk de luxe och jeansen är Samsøe samsøe. Rebeccas tröja och jeans är Cheap monday.

Det kan kännas svårt att tro just nu, men alldeles snart kan du känna det torra gruset krasa under vårsorna igen. I stället för att bylsa på dig fem tröjor under täckjackan kan du gå ut i linne och jeansjacka.

Spana in vilken stil som gäller i vår!

Kvinnligt är nyckelordet för tjejmodet i vår. Kläderna är i pudernyanser av rosa, beige och aprikost. En hel del blommigt kommer snart att dyka upp på butikernas hyllor.

För den som inte gillar det kvinnliga är denim som vanligt hett.

Det är trendigt med hela jeansoutfits, att man har till exempel jeansjacka och jeansshorts ihop, säger **Lina Karlsson** på Zic zac.

Jeansskjortor och kjolar är också helt rätt.

På skofronten är de skyhöga klackar som gäller. Gärna lite klumpiga träklackar. Men som vanligt funkar även platta vårskor och Converse på våren och sommaren.

Smyckesmodet följer samma trend som skorna, stora armband och ringar och de får också gärna vara i trä.

Fotnot: Kläderna kan köpas på Zic zac, Madison och Slick

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax
tfn 528 463

Foto: MALIN TILLSTRÖM

Rebecca balanserar på hög klackar från Gardenia.

Axel bär röda chinos av märket Solid.

ÄR HÄR!

Rebecca Nyroos bär en rutig skjortväst från Levis till ett par jeans från Cheap Monday. Elisabeth Garpenskog har en top från Oxmo och ett par svarta Cheap monday jeans.

Axels jeansjacka är från Levis. Jimmys t-shirt och kofta är av märket Junk de luxe. Till det har han jeans från Nudie.

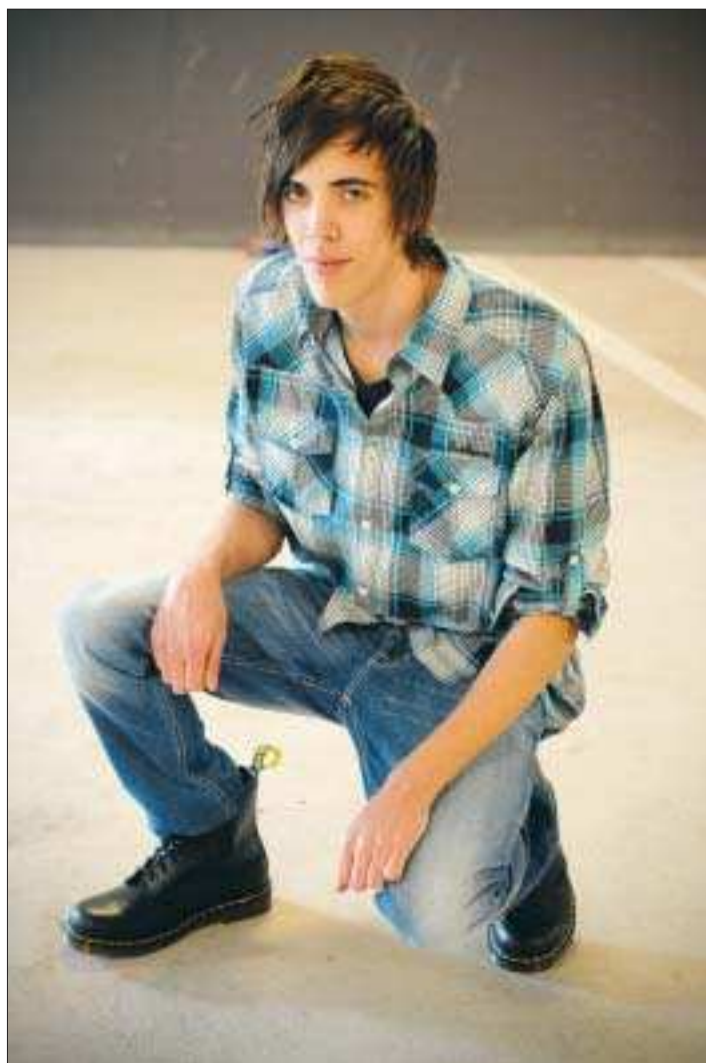
Jimmys jacka och t-shirt är från Nudie. Rebecca har en Vero modajacka och Elisabeths är från Rut m.fl. Axels hoodie är av märket J and J.

Stora halsband är en av vårens trender.

Elisabeths klänning från Samsøe Samsøe.

Jimmy är klädd i rutig skjorta och jeans från Jand J respektive Nudie.

Platta sulor och Converse funkar alltid.

Klumpiga skor med höga klackar är rätt på en tjej i vår.

Ljuva hemska ungdom

Varsågod ungdomar, här är en bilaga bara för er! Om ni räknar er till ungdomen får ni bestämma själva tycker jag. Förhoppningsvis finns det något i tidningen för allas tycke och smak. Självt kan jag hitta en egen relation till de flesta artiklar i den här bilagan.

Reportaget om mexikanske utbytesstudenten **José Luis Hernández** får mig att tänka på min egen utbytestid i USA 1999. Jag placerades i en så kallad trailerpark i en liten håla i delstaten Michigan. Inte i Kalifornien som jag självklart hade hoppats på.

Min värdmamma hette **Mary** och hade en extrem fetisch för nallar. Hela trailern var fullproppad av teddybjörnar i olika färger och form och hennes maniska samlande skrämde vettet ur mig.

Jag längtade hem. Men mina jättefina vänner skrev till mig. Inte e-mejl, det var fortfarande inte så vanligt då, åtminstone inte i mina kretsar. Men brev. Riktiga brev. Jag vet, jag låter som en "det var bättre förtant" nu, men de där kuverten som väntade

på mig i brevlådan varje vecka gjorde mig lika glad varje gång. Jag har inte räknat breven, men jag fick massvis. Långa rapporter om vad som hände på Alvas i lördags och vilken tjej som störde sig på vilken kille.

Gänget som snackar sex och kärlek i den här bilagan imponeras jag av. Ämnet kan ju vara så hiiiimla pinsamt och jobbigt att prata om bara med sina vänner, och de här killarna och tjejerna gör det dessutom i tidningen.

En natt för cirka elva år sedan satt jag, mina två bästa vänner och några halvbekanta killar hemma hos familjen **Karlsson** och lekte sanning eller konsekvens. Den värsta leken jag vet. Alla ljög så klart, och ville ge en bild av sig själva som mer erfarna än vad de egentligen var. För man kunde ju inte erkänna att man var oskuld, nej herregud en sådan skandal det hade varit!

Det värsta med den kvällen var den gigantiska menfläck jag lämnade efter mig på Karlssons stolsdyna. Och bak på mina vita jeans. Jag lovar er, det är skönt att bli äldre.

Vi bjuder dessutom på ett 80-talstest. 80-talstrenden kommer vi att märka av i vår, både i musiken och på kläderna. Så det gäller att vara uppdaterad. Självt var jag inte särskilt gammal på 80-talet, men jag minns det så väl. Pastellfärgerna, hästsvansarna mitt på huvudet tillspretade med mängder av hårspray, de prickiga strumpbyxorna. Och självklart, **Samantha Fox**.

1987 stod jag och min kusin på skrivbordet och mimade till sexikonens hit Touch me. Ja för oss var hon ju ingen sexikon, utan bara en väldigt bra och snygg sångerska, vår idol. Men man kan fråga sig hur våra föräldrar och syskon upplevde det när vi åmade och kråmade oss under våra uppträdanden.

Alldeles förskräckligt kan det i alla fall inte varit, för de betalade alltid det obligatoriska inträdet på fem mark. Valförtjänta slantar som vi sedan genast sprang till Rökka med för att köpa femmarkspåsar.

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax
tfn 528 463

SKRATT OCH FÖRVIRRING

i lilla speltestet

Ida och Daniela har spelat, granskat och utvärderat tre av årets nya sällskapsspel. Spelen bjöd på både bottenapp och glada skratt.

Spelsugna. Daniela Hasselgren och Ida Dimic har testat några av 2010 års sällskapsspel. Foto: JONAS EDSVIK

När var senaste gången...

Pris: 29, 50 euro

Ålder: 8+

Antal spelare: 3-6

Vad spelet

går ut på: Du ska gissa dig till när dina spelkamrater senast utförde olika sysslor.

Till exempel:

☐ När skotade jag senast snö? ☐

Omdöme: Spe-

let blir tråkigt

redan efter

några minuter.

Frågorna är

tråkiga, de borde vara mer personliga i stället. Vem bryr sig

egentligen om när jag senast höll i en lykta?

Betyg: av 5

Beat that

Pris: 49, 90 euro

Ålder: 8+

Antal spelare: 2-6

Vad spelet går ut

på: Utmana dina

medspelare i men-

tala, fysiska, galna

och personliga

utmaningar.

Omdöme: Det här

spelet är helt crazy

och lite svårt att

förstå. Det är färg-

glatt och knasigt

och man blir glad

av att titta på det.

Utmaningarna är

underliga och mer

konstiga än svåra.

Spypåse och hjälm kan behövas, för man blir yr!

Spelet är de[nitiv ett partyspel men man ska inte vara rädd för

att bjuda på sig själv. Har skrattpotential. Tyvärr är reglerna lite

oklara. **Betyg:** av 5

Dotto

Pris: 27, 50 euro

Ålder: 6+

Antal spelare: 2-5

Vad spelet går ut

på: Skapa möns-

ter med färgade

tärningar på tid.

Omdöme: Ett

enkelt spel vid

första anblicken

men en tickande

timer stressar upp

takten, och stress-

sen är det roliga

med spelet! Det

är bra att det [nns

spel där bara två

spelare behövs,

men spelet är nog

roligare ju [er man är. Ett parti behöver inte ta mer än 10

minuter att spela, perfekt om man bara har tid eller lust med

en snabbis alltså.

Betyg: av 5

I UPPSALA ÄR ANTON SIG SJÄLV

Efter en hel del diskussioner med sin pappa fick Anton Bertell som femton-åring flytta ensam till Uppsala. Där känner han sig inte lika tvungen att leva efter normer och mönster som han gjorde på Åland.

Anton Bertell från Eckerö kände redan i högstadiet att Åland började bli för litet och kvävande för honom. Jobbiga omständigheter i hans liv och oviljan att anpassa sig efter vissa inarbetade mönster, ledde till att han flyttade till Sverige efter nian.

Antons pappa var inte så pigg på idén men gav slutligen Anton tillåtelse att flytta inom en viss area.

Jag velade fram och tillbaka mellan att stanna och åka, men tre år till på Åland hade blivit för mycket, säger Anton. Det var antingen flytta eller fortsätta må skit.

Familjekänsla

Han kom in på Internationella gymnasiet i Uppsala

Trivs i Sverige. Anton Bertell är glad att han valde att gå gymnasiet i Sverige och inte på Åland.

och flyttade in på ett elevhem. Elevhemmet fungerar precis som en studentkorridor, man har gemensamt kök och toalett och hjälps åt att städa utrymmena.

Jag tror de andra på hemmet tyckte att jag var lite konstig och läskig i början, jag vill gärna ha ordning och reda omkring mig.

Det tog ändå bara en vecka

Favoritplats. Anton går ofta längs broarna och bryggorna vid Fyrissån.

så trivdes han med granarna på elevhemmet. Han gillar familjekänslan och att man alltid ser till att ingen sitter ofrivilligt ensam i de åtta kvadratmeter små rummen.

Blommat upp

Antons kompisar på Åland förstod inte varför han skulle flytta från ön så tidigt och trodde att han skulle ångra sig och komma tillbaka. Men Anton stormtrivs och har blommat upp under sin tid i Uppsala.

På Internationella gymnasiet läser han inriktningen språk och kultur och är enda killen i klassen. Att mest umgås med tjejer tror han att han påverkat honom positivt. Han kan vara sig själv och behöver inte falla in i någon falsk grabbighet.

Det känns som att det

finns en större acceptans för det mesta i Uppsala. Många ålänningar tycker ju fortfarande inte att det är okej att vara böj till exempel, säger Anton.

Amnesty

Men han medger att han via Facebook och andra webbsidor märker en förändring på Åland och gissar att han även umgicks i fel kretsar när han bodde på ön.

På fritiden är Anton engagerad i människorättsorganisationen Amnesty. Det började med att en kompis tog med honom på ett möte och sedan var han frälst. Han gillar att engagera sig och har även startat upp en ungdomsgrupp inom Amnesty.

Jag vill jobba med att göra världen bättre men vilket yrke jag ska välja vet jag inte än, jag blir helt över-

UPPSALA 3 i topp enligt Anton

1. Bryggorna vid Fyrissån.
2. Kulturnubben Palermo.
3. Alla intressanta människor från hela världen.

väldigad av alla möjligheter som finns, säger han.

Till Brasilien

När han tagit studenten hoppas han i alla fall på att kunna resa till Brasilien och sedan jobba som volontär i Östeuropa.

Anton tycker att alla som vill ska ta chansen att läsa på ett gymnasium utanför Åland och inte bli låst vid de åländska alternativen. Däremot tycker han att de svenska lärarna i vissa fall kan vara inkompetenta och oseriösa.

Det är nog mer allvarligt att gå i lusse och det är större kontrast mellan högstadiet och gymnasiet på Åland, tror han.

Text & foto: TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax
tfn 528 463

Dags att söka

sommarjobb

Titta in, hämta vår platslista eller se efter vad som finns på internet:

www.ams.ax

Ålandsvägen 31, 22100 Mariehamn,
tel 25 000, info@ams-aland.fi

ams
ARBETSMARKNAD | STUDIER

FRANK Q®

KOM IN
TILL VÅR
HERR-
AVDELNING!

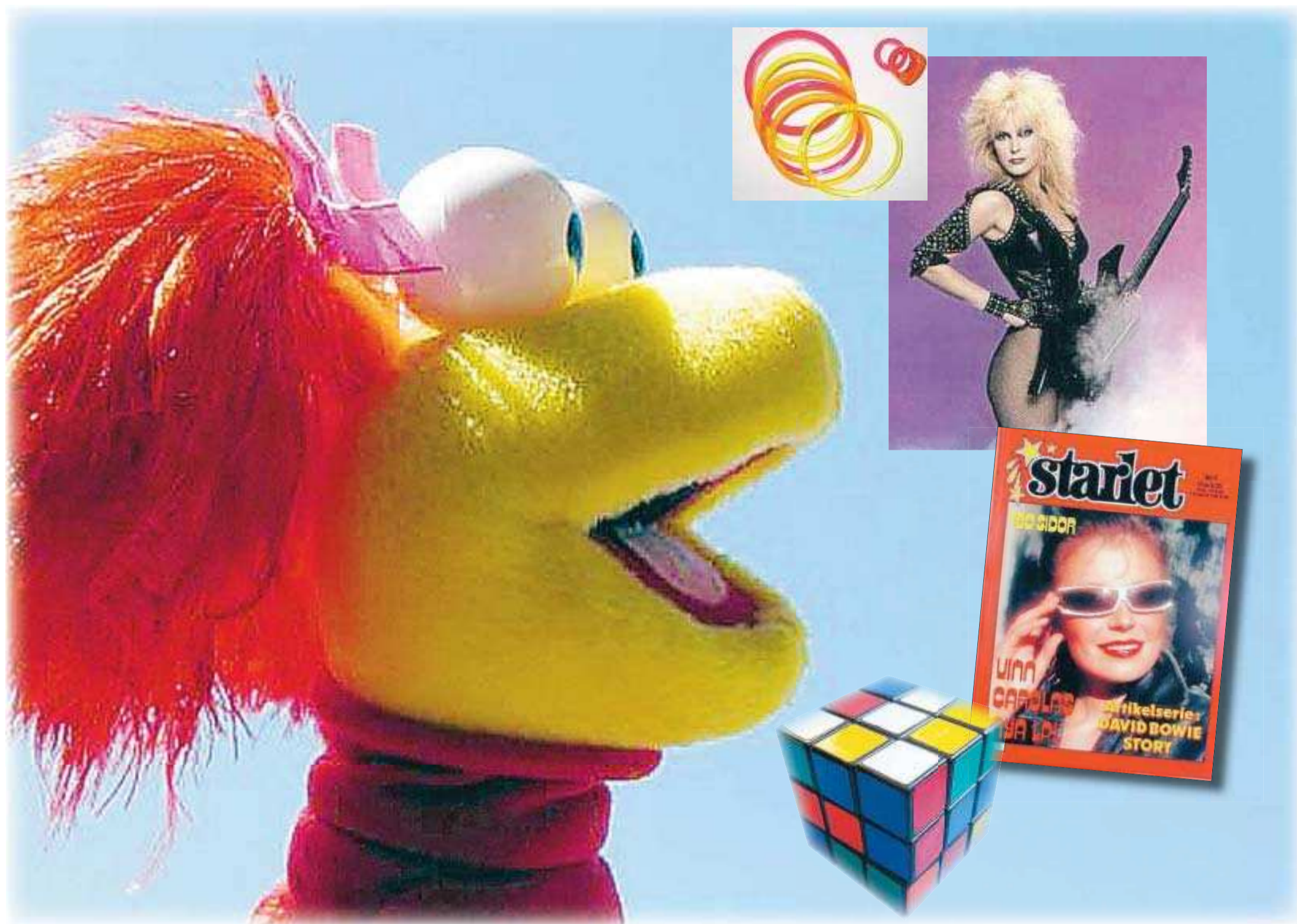
Skjorta 44,95
Byxor 49,95
T-shirt 19,95

**TRENDIGT
MAGIQUE**

Rätt mode till rätt pris!

Torggatan 10 tfn. 17 730
ÖPPET: vardagar 10-18, torsdag 10-20, lördag 10-15

VAD VET DU OM 80-TALET?

En pastellfärgad våg kommer att skölja över oss i vår. Den andra Sex and the city-filmen släpps och rykten säger att den är fullproppad med 80-talsmode. Testa dina kunskaper om det glada 80-talet!

1 Vilken musikvideo var först att visas vid MTV's lansering 1981?

- a. The Buggles "Video Killed the Radio Star"
- b. Dire Straits "Money for Nothing"
- c. Madonna "Like a virgin"

2 När en mogwai klonas blir den en läskig...

- a. kremmel
- b. grymning
- c. gremlin

3 I vilken världsdel utspelar sig den försvunna diamanten?

- a. Afrika
- b. Europa
- c. Asien

4 Vilken planet försvarar He-man och hans vänner?

- a. Skeletor
- b. Eternia
- c. Barbaria

5 Vad heter de läskiga troll som fragglarna måste akta sig för?

- a. grogerna
- b. groglarna
- c. gorgerna

6 I tv-serien Dallas, vad heter J.R:s alkoholiserade fru?

- a. Sue Ellen
- b. Sue Elise
- c. Sue Elliot

7 Vilken låt har INTE Anna Book gjort?

- a. Tjejsnack
- b. Killsnack
- c. ABC

8 80-talets populäraste "leksaker" var...

- a. slinkyn
- b. slime
- c. Rubiks kub

9 På 80-talet pratade man INTE i ...

- a. mobiltelefonen
- b. yuppienallen
- c. telefonkiosk

10 Vilket klädesplagg ska bort?

- a. body
- b. axelvaddar
- c. plattåsko

11 Vilket frisyrhjälpmedel ska bort?

- a. krustång
- b. hårspray
- c. plattång

12 Vilken maträtt ska bort?

- a. en bit kassler med ananasskiva
- b. sushi
- c. päron i ugn med After eight sås

13 På plancherna hade man INTE...

- a. Brad Pitt
- b. kyssande par i solnedgång
- c. gråtande clown

1
9
8
0

STENÅLDERS vs. 10-TAL

Scenario 1: Det är fredag. Du har gått hem från en kul hemmafest där den två år äldre tjejen/killen du spanat in i lusses korridorer ett tag flörtat med dig. Hon/han har ditt mobilnummer eftersom ni bestämde att ni skulle ta en fika någon gång.

Det är lördag. Du fikar med kompisarna, intar en middag hos en polares föräldrar och går sedan på en annan hemmafest i stan. Du väntar på att flörten ska höra av sig. På kvällen börjar mobilen röra på sig. Blip. Drrrr, drrrrrr. "Hej, :) Kul i går. Vad gör du i kväll?" Potentiellt svar: ";) Ja, kul! Hemma hos Sandra. Vad gör du? ;)". Ni bestämmer att ni ska ses på Torget klockan åtta. Ni ses, promenerar till Lillängen och rosa moln tornar upp sig bakom er. Du hade en drömlig kväll.

Scenario 2: Det är fredag. Du har gått hem från en kul hemmafest där den två år äldre tjejen/killen du spanat in i lusses korridorer ett tag flörtat med dig. Hon/han har ditt hemnummer eftersom ni bestämde att ni skulle ta och träffas någon gång.

Det är lördag. Du är hemma. Du skulle fika med kompisarna och gå runt på stan men du stannar hemma. På kvällen skulle du först inta en middag hos en polares föräldrar för att sedan gå på en annan hemmafest i stan. Du stannar hemma. Flörten kan ju när som helst höra av sig. Så du sitter alltså (igen) hemma och väntar på att den förbannade hemtelefonen ska ge ifrån sig det där oljudet så att du kan svara, säga ja till en träff på Torget klockan åtta och få den där kärlekstörsten släckt.

Det är söndag. Hon/han ringde aldrig och du ödslade gårdagen på att stirra på en stor svart fläck som kallas lur och som aldrig gav ifrån sig det där enerverande ljudet.

Det är 2010 och dags att få perspektiv på lyxtillvaron. Dags att se beyoooooond självklarheter. För nej,

mobilen har inte alltid varit självklar.

Scenario 2 berättar om M. Min kompis som liksom jag äntrade fertilitetsåldern på stenåldern. Hormonerna bara sprutade och det som var kravmärkt var snarare törsten på killbekräftelse än äpplena på Kantarellen. Så därför satt hon och jag hemma, på varsitt håll, och väntade. Varför? DET FANNS INGA MOBILER. Okej, lite överdrivet. De fanns. De såg ut som tegelstenar, en del kallades hajfenor eftersom de tälde vatten och de var svindyra. Fick man en blev man glad. Flinet återvände aldrig till det normala. Man var helt enkelt överlycklig. Då blev det slut på hemmasittande. Stirrande. Godis-tuggande som smärtstillande. För förr valde man oftast det senare då kanske, kanske, telefonen skulle ringa. Hemtelefonen, kids. Hemtelefonen.

M slängde med andra ord bort en kväll av sin dyrbara ungdom. Hon kunde gått på en fest och haft kul. Liksom, leva livet.

Så nej. Det var inte bättre förr. Tiden kallas stenåldern av en orsak.

Ps. Telefonen ringde faktiskt. Det var M:s farmor som frågade var hennes stickor låg. Hade hon glömt dem där?

CECILIA LINDVALL

HALLÅ DÄR
UNGDOM!

Namn:

Affe Nordberg.

Skola/linje:

På Yrkesskolan, fordonslinjen.

Bästa skolämne:

Yrkesämnen.

Sämsta skolämne:

Svenska.

Senaste köpta/nerladdade musik:

Trance.

Senast sedda film:

The Fast and the Furious - Tokio Drift

Här sitter jag och pluggar:

Om jag pluggar sitter jag väl mest hemma.

Här slappar jag:

Hemma, på krogen eller hos kompisar.

Bästa helgnöjet:

Festa med kompisar.

Onödiggaste grejen i mitt rum:

Termometer som inte fungerar.

Favoritcafé:

Bagarstugan kanske.

Tränar:

Jag går på gym ibland.

Favoritplats:

Upe i luften, alltså i ett flygplan.

Det gör jag helst en söndag:

Hänger med kompisar eller sitter och slappar där hemma.

Text: Ida Dimic (prao)

Foto: Daniela Hasselgren (praktikant)

allt du behöver – ändå klöver över!

K MARKET

F:ma
ERIK MATTSSON

Vårkläderna från Mattssons!

12,80

16,40

15,80

Dam T-shirt 14,90

Herrskjorta
14,10

Fleecetröja
21,80

Fleecetröja
29,90

Bälten med
nickelfria spännen

VENIZ

Damskor 59,90

Herrskor
59,90

Damskor 26,20

GODBY TEL 43 250

VARD 09-20, LÖRD 09-16, SÖND 12-16

BYGGLAGRET: VARD 09-17, LÖRD 09-14, SÖND STÄNGT

PEUSSA

ATG OMBUD

www.axxell.fi

TÄNK PÅ DIN FRAMTID!

Skaffa dig ett yrke vid Axxell!
27 utbildningar, 9 orter och 1200 studiekamrater.
Ansökan pågår 1.3-19.3.2010 på www.studieval.fi

Studera via läroavtal!

som nyanställd med ett tidsbundet läroavtal eller med en tidigare anställning i branschen

En möjlighet att lära sig ett yrke på gymnasialstadienivå och samtidigt yrkesarbete

Ålands läroavtalscenter

Ring oss eller kom in till Ålandsvägen 40
T.f. verksamhetsledare Sanna Söderlund, tel. 25 234
Vik. planerare Pia Lundén, tel. 25 465

Åbo Akademi

Den vetenskapliga revolutionen.

Den vetenskapliga revolutionen handlar om ditt liv: en bättre och framgångsrikare framtid. Åbo Akademi är ett universitet präglad av fina traditioner, dynamiskt studieliv och internationella möjligheter.

Ansökningstiden går ut 16.4.2010!

KULTURVETENSKAPER SPRÅK PEDAGOGIK PSYKOLOGI LOGOPEDI
TEOLOGI EKONOMI SOCIALVETENSKAPER HÄLSOVETENSKAPER
STATSVETENSKAPER RÄTTSVETENSKAPER BIOVETENSKAPER
INFORMATIONSTEKNOLOGI KEMITEKNIK
NATURVETENSKAPER

www.abo.fi/sok

folkhälsan

Kompetens – engagemang – omsorg

Simlärarutbildningen 2010

Folkhälsan på Åland arrangerar i samarbete med Ålands Bildningsförbund simlärarutbildning.

Tid: Tid: Del 1: 9-11.4, Del 2 & 3: 14-18.6 2010

Plats: Folkhälsans Allaktivitetshus, Skeppargatan 11, Mariehamn

Pris: 280 €

Krav: Simkunnig och fyllda 18 år under detta år, i mån av lediga platser kan även yngre deltagare beaktas.

Anmälan: Folkhälsan på Åland per telefon 16 102 eller e-post johanna.hagstrom@folkhalsan.ax senast 19.3

Totalt uppgår kursen till 100 timmar, varav 60 timmar är närstudier och 40 timmar distansstudier.

se också folkhalsan.ax

STUDERA PÅ SOLVALLA - bli idrottsledare!

Solvalla idrottsinstitut
Nouxvägen 82, 02820 Esbo
tel. (09) 8678 430, fax (09) 8678 4321

Se www.solvalla.fi

Deadline

www.handels.ax

12 april

YRKESHÖGSKOLAN
NOVIA

DAGS ATT SÖKA!

Examensinriktad

ungdoms-, vuxen- och
högre YH-utbildning

1.3-16.4 www.yhansokan.fi

Läs mera om våra utbildningar på ansokan.novia.fi

www.novia.fi

Välj en yrkesinriktad väg
Sök till Optima!

Vägen till ett framtida yrke går via oss, du har 21 olika alternativ att välja bland.

Mera om våra utbildningar finns på www.optimaedu.fi

optima

Närvårdare

- ett yrke som berör

- **Gott om arbetsplatser**
- **Behörighet till fortsatta studier**
- **Intressanta studier varvade med praktik**

UNGDOMAR deltar i grundskolebaserad utbildning (120 sv). Sista ansökningsdag är 12.4.2010, ansökan enligt prövning 1.3.2010.

Skicka din ansökan till Ålands arbetsmarknads- och studieserviceenhet.

Mer info www.studieservice.ax

VUXNA deltar i examensförberedande utbildning (ca 80 sv). Sista ansökningsdag är 31.3.2010. Skicka din ansökan till vårdinstitutet. Blankett får du från skolans hemsida eller genom att ringa oss.

För närmare info kontakta studiehandledare Anita Karlsson tel 532 464 el 040 7416999.

Välkomna till

 **Ålands
vårdinstitut**

Östra skolgatan 2, 22100 Mariehamn, tel 532 450
aviinfo@avi.ax www.avi.ax

**Siktar du mot
universitets- eller
högskoleutbildning?**

ÅLANDS LYCEUM

ger dig en bra grund!

Välj mellan olika inriktningar:

- **Estetisk** med bildkonst, dans eller musik
- **Hälsa och Idrott** med hälsokunskap, träningslära och kostlära etc.
- **Humanistisk- samhällsvetenskaplig** med religion, livsåskådning, historia, samhällskunskap, psykologi, filosofi eller språk
- **Naturvetenskaplig** med lång matematik, biologi, geografi, fysik och kemi

För närmare upplysningar gå till vår hemsida www.lyceum.ax eller ring våra studiehandledare Anne-Git Elling, tfn 018-532 534, Anna Levander, tfn 018-532 567 eller Monika Sundqvist, tfn 018-532 535

www.ha.ax

Studera på Åland i höst!

Högskolan på Åland ger dig utbildning för yrken som garanterat ger jobb efter examen. Utbildningen kombinerar teori med praktik. Högskolan på Åland samarbetar med många utländska universitet och högskolor och vi hjälper dig att hitta fina studie- och praktikplatser utomlands.

**Ansökningstiden är
15 mars-15 april.**

Du kan också delta i vår öppna kursverksamhet på Öppna högskolan.

Se kursutbudet på www.ha.ax/open

UTBILDNINGSPROGRAM

- Elektroteknik
- Företagsekonomi
- Informationsteknik
- Maskinteknik
- Sjöfart
- Vård
- Hospitality Management

HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND

Neptunigatan 17, Pb 1010, AX 22111 Mariehamn, Åland Finland
+358 (0)18 537 000, ansokan@ha.ax

ÅLANDS YRKESSKOLA

Ett modernt och komplicerat samhälle kräver en bra och bred utbildning som grund inför framtiden. Ålands yrkesskola har en omfattande utbildning med nio av utbildningsprogrammen på gymnasialstadiet på programtablån.

Du kan välja mellan yrkesinriktad utbildning och studieförberedande utbildning med yrkesprofil. Läsåret 2010-2011 tar yrkesskolan in nya studerande till följande utbildningsprogram:

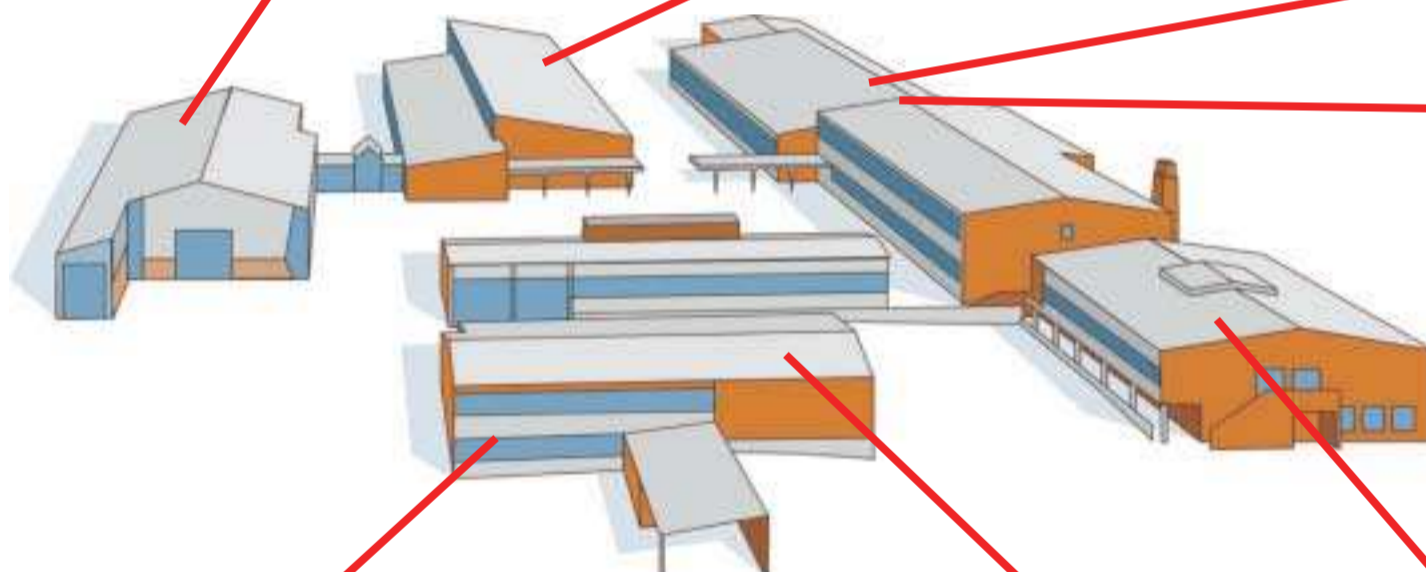
Fordons- och transportteknik
Kod: FTT

EI- och datateknik
Inriktning elteknik
Kod: EDTe

Byggteknik
Kod: BT

Verkstads- och produktionsteknik
Kod: VPT

Yrkesträningssprogrammet
Kod: YTP

Samhälleliga och sociala
Kod: SOS

Hotell och restaurang
Kod: HR*

* Antagningen handläggs av Hotell- & Restaurangskolan

I informationsbroschyren "Utbildning på Åland 2010-2011" hittar du utförlig beskrivning av utbildningsprogrammets ämnesinnehåll. Du får den från yrkesskolan eller arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten vid landskapsregeringen.

Vi har en informationsfolder som du kan hämta från skolan. Besök annars skolans hemsida: www.ay.ax. Kontakta gärna studiehandledare Gabriella Rönnberg eller Jonna Grunér-Andersson, tel 532 306

www.ay.ax

info@ay.ax

Skolor & kurser

Gå till sjöss!

Sjömansyrket – yrket med flyt

ÅLANDS SJÖMANSSKOLA erbjuder både grundutbildning och påbyggnadsutbildning för många olika yrken till sjöss eller på land.

Sjöfartsprogrammet, SJ

Du väljer inriktning under 1:a studieåret, bland följande:

Däck- och maskinreparatör, 120 sv
Fartygselektriker, 120 sv
Vaktmaskinmästare, 120 sv
Vaktstyrman, 120 sv

Hotell- och restaurangprogrammet, HR

Kock/servitör, 120 sv

Kostnadsfri studiebostad erbjuds den som är yngre än 18 år och som pga lång resväg inte kan bo hemma.

Surfa in på hemsidan efter mer information eller begär broschyr.

ÅLANDS SJÖMANSSKOLA

Din ansökan via den samäländska elevantagningen senast den 12.4 2010

Välkommen till
Ålands
Sjömansskola!

PB 52, AX-22101 Mariehamn. Tel +358 18 5380, fax +358 18 532 288, E-post: info@sjomansskolan.ax, www.sjomansskolan.ax

STUDIEPRENUMERERA

Prenumerera på Nyan under din studietid och få 25% studierabatt.

nyan.ax

Om du vill läsa nyan på nätet gå in på www.nyan.ax/enyan och registrera dig, gör en beställning/betalning över nätet.

Som studerande får du 25% rabatt på 3-mån e-nyan

11€

(normalpris 15€)

Javisst!

Jag vill studieprenumerera på Nya Åland

- Tidsbunden helår **163,50** (norm. 218,-)
 Tidsbunden halvår **83,30** (norm. 111,-)
 Tidsbunden kvartal **42,80** (norm. 57,-)
 Tidsbunden månad **15,80** (norm. 21,-)

Namn: _____

Adress: _____

Postadress: _____

Telefon: _____ GSM: _____

Skola: _____

Porto tillkommer på prenumerationer utanför Åland.
Inom Norden 2€/mån.

Nya Åland
bjuder på
portot

Nya Åland

Svarsförsändelse

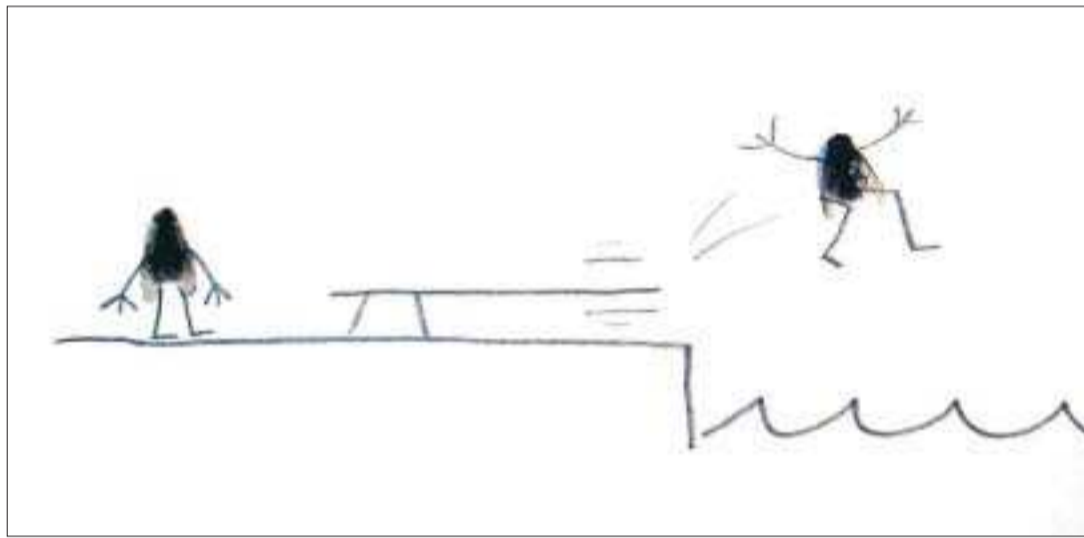
Avtal 22100/41

22103 Mariehamn

Erbjudandet gäller för studerande som inte bor hos föräldrarna och studerar på heltid.

JAG HAR INGENTING ATT GÖRA...

...det finns ALLTID något att göra!

Här har du i alla fall ett tips för en dag då du har riktigt riktigt tråkigt.

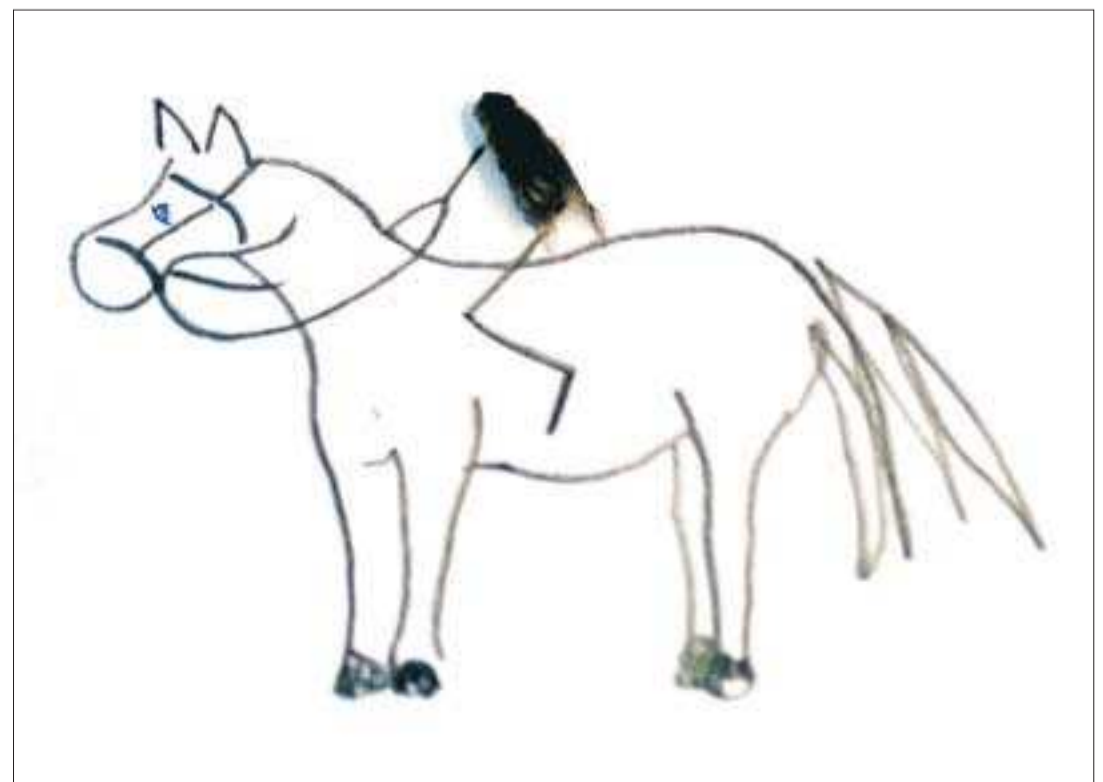
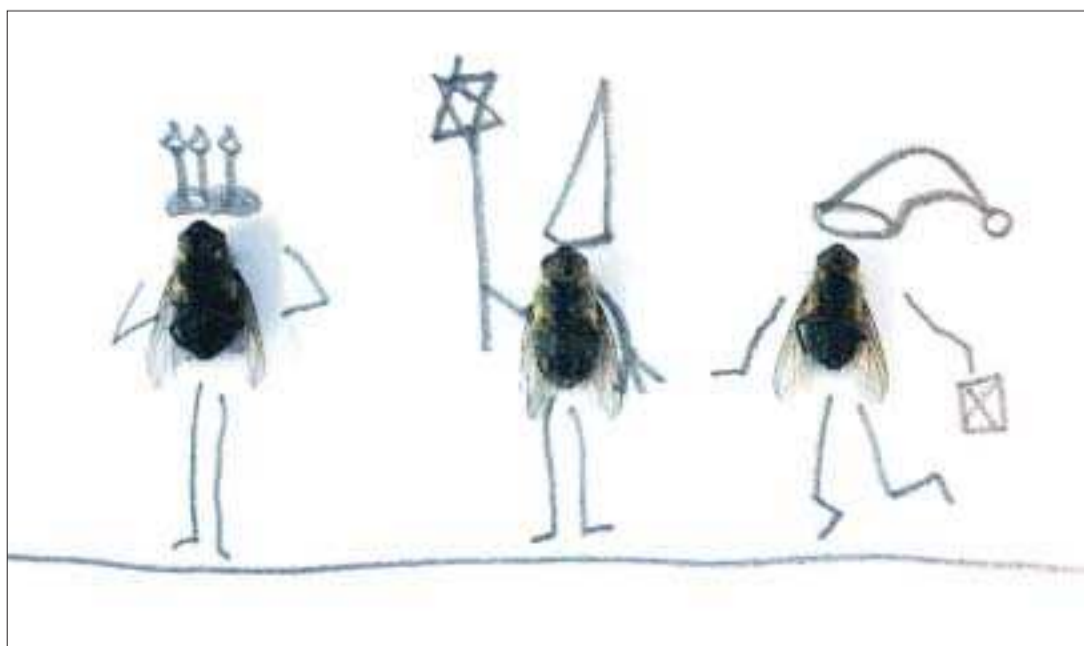
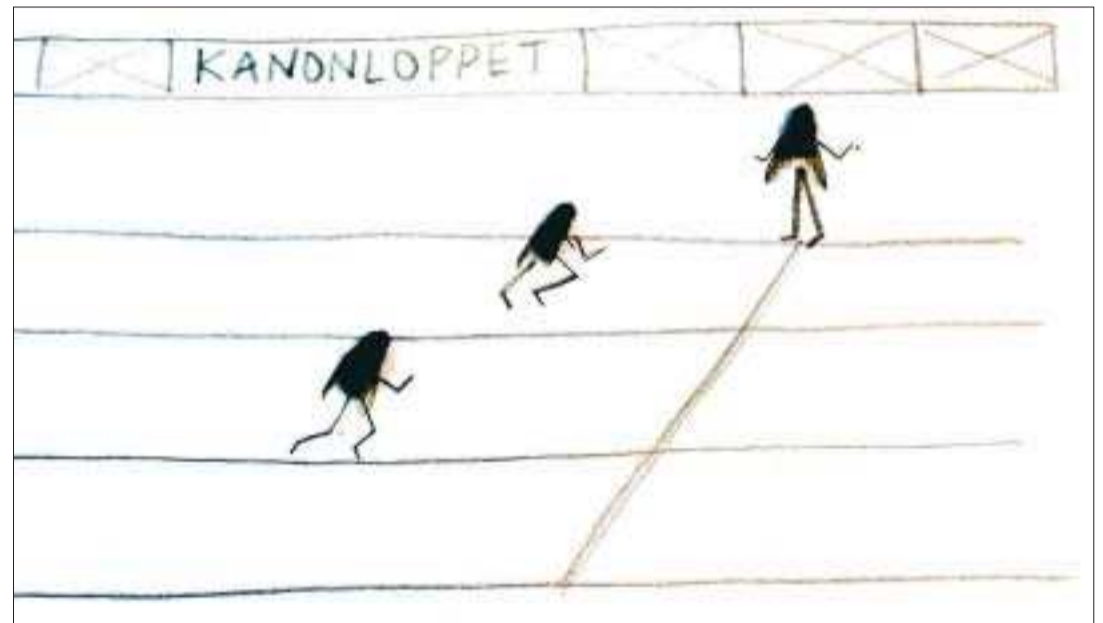
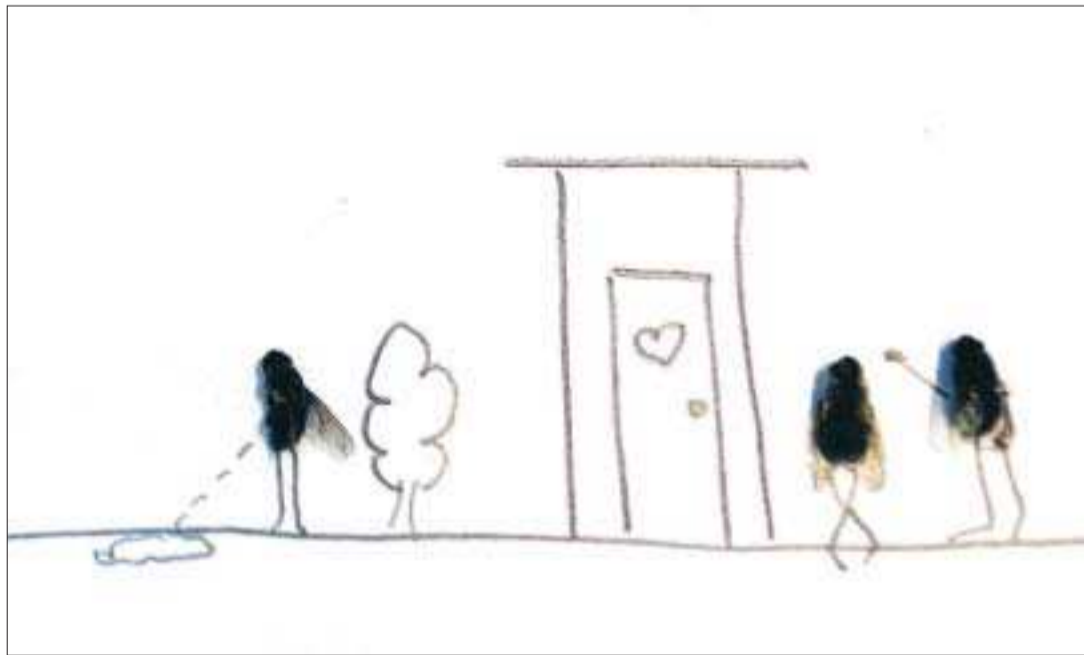
1. Samla ihop några döda flugor.

2. Sätt dem i solen för att torka.

3. Sedan behöver du bara en penna, ett papper och lite fantasi.

Inspirerat av fotografen Magnus Muhr

Go nuts!

FRITIDSENKÄT

Fråga 1.

Vad gör du på fritiden?

Fråga 2.

Vad tycker du om utbudet av aktiviteter för unga?

Malin Kjellin, 16

1. Klättrar i vikingahallen.
2. Det är väl sådär.

Amanda Bertell, 16

1. Läser och umgås med kompisar.
2. Tycker att det finns lite för lite, och så är det synd att det nästan bara finns saker att göra i stan.

Emma Hermann, 16

1. Dansar modernt på dansskolan vid musikinstitutet.
2. Jag tycker att det är för dyrt på de flesta ställen.

Malin Sundberg, 16

1. Håller på med musik och läser spanska på Medis.
2. Dåligt överlag. Sedan är det dyrt också, min elgitarr kostade runt 150 euro.

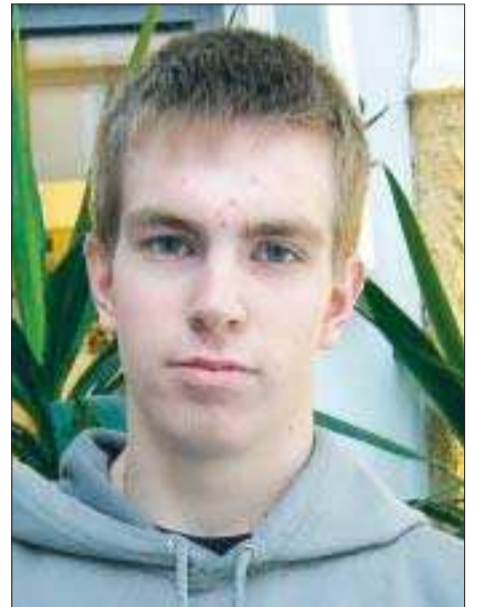
Amadeus Ahonen, 16

1. Spelar bowling i bowlinghallen och umgås med kompisar, gillar också att spela strategispel på datorn.
2. Det beror på vad man är intresserad av. Det finns ganska mycket sport, men andra saker är det rätt lamt om.

Jonathan Sumelius, 18

1. Idrottar mycket, spelar bland annat basket på Sjömansskolan. Umgås annars med kompisar.
2. Det skulle kunna finnas fler sportklubbar.

Simon Ramsay, 18

1. Spelar ishockey på Islandia.
2. Ganska bra, men det skulle kunna finnas mer, framför allt för lite äldre ungdomar. Vill man börja träna någon idrott när man är lite äldre så är det svårt att komma med i något lag.

★★★★ **KALMERS** ★★★★★

HITTA RÄTT PÅ RESAN

GARMIN
NÜVI 1300
Innehåller Norden-kartor

145€

VIKINGAGRÄND VARDAGAR 8.30-17, LÖRDAGAR 10-14
TEL 28 827, 28 830 WWW.KALMERS.AX

Sommarjobba
i Norden

Dags att planera sommaren!
Du som är 18-28 år kan uppleva
Norden genom Nordjobb.

Ansök idag!
www.nordjobb.net

Nordjobb
Dörren till Norden

Köp du också!

DERBI

Senda SM X-Race

Pris från 2.690€ inklusive registrering och hjälm

Jussis
MOTOR

Jussi Grandells Motor Kb
Snickerivägen 4, Mariehamn
Tel 16 432, fax 16 462
e-post: jussis@aland.net

FILMSTJÄRNOR
140 cm bred
17,95/m

Fräcka tyger till gardiner,
taylor, kuddar m.m.!

REBELS/ROCK'N
140 cm bred
10,95/m

THE WALL
150 cm bred
19,95/m

TYGER & sänt

TORGATAN 4 • TEL 23 360
www.tyger.ax
MÅ-TÖ 9-20, FRE 9-18, LÖ 10-15

Det bästa. Julia Höglunds 15 månader gamla dotter Kayleen är det bästa som hänt henne. Men att vara ensastående ung mamma kan vara både tufft och ensamt.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Julia **ö**ck barn som 18-åring

"DET BÄSTA MISSTAG SOM HÄNT

På sin blogg "Hallonmamman" har Julia Höglund fått ta emot många negativa kommentarer från folk som tycker att hon skaffat barn för ung.

– Visst var Kayleen oplanerad men jag har aldrig ångrat att jag behöll henne, säger Julia Höglund.

När Julia Höglund var 18 år blev hon gravid. Barnet var oplanerat och hon hade inte varit ihop med barnets pappa mer än ett halvår. Eftersom hon alltid tyckt att man är alldeles för ung om man skaffar barn innan man är tjugo **ö**ck hon panik. Hon såg abort som den enda utvägen.

Hon bokade tid på Söder-

sjukhuset i Stockholm. Men före aborten skulle hon hem till Åland en sväng och på Kapellskärsbussen tänkte hon om.

öJag såg framför mig att jag **ö**ck en liten pojke. Jag lärde honom cykla och han sa **ö**mamma**ö** berättar Julia.

Saknar inte fester

Hon ringde till sjukhuset och

lämnade återbud, ett beslut hon aldrig ångrat. Det blev ingen pojke utan en **ö**icka och Kayleen är det bästa misstaget hon gjort.

öJag har redan festat en del i mitt liv och saknar det inte. Och det är ju inte så att man inte kan fortsätta leva och uppfylla sina drömmar om man får barn, säger Julia.

Hon är inte längre tillsammans med Kayleens pappa och de har endast sporadisk kontakt. Som ung mamma har Julia heller inte några jämnåriga kompisar med barn, men det är ingenting hon direkt saknar.

öJag är inte särskilt intresserad av andra barn än Kayleen och vill inte prata om

blöjbyten i mammagrupper, säger hon.

Vänner försvinner

Hon känner sig fortfarande väldigt ung och pratar hellre om typiska saker som intresserar ungdomar. Men visst har några gamla vänner försvunnit, de som hellre festar på Arken än sitter hemma på helgerna.

Men det är inget jag klandrar dem för, jag vill inte att de ska ändra vem de är för min skull.

Julia startade bloggen Hallonmamman när hon var gravid och uttråkad. Hon skriver om Kayleen och livet som ensamstående mamma och får mycket respons från andra unga mammor som läser den. Julia läser själv många bloggar skrivna av unga mammor. På det sättet delar de erfarenheter.

Tyvärr är det inte riktigt okej i mångas ögon att vara 18 år och ensamstående mamma. Julia har fått ta emot negativa kommentarer på sin blogg och hon vet att folk pratar om henne bakom ryggen. Om hon någon gång går ut på krogen får hon höra att det inte är okej.

Jag önskar att folk kunde ta reda på lite fakta eller komma fram och prata med mig direkt i stället för att snacka skit, säger hon. Men innan jag gick barn domde jag själv unga föräldrar som gick på krogen så det är väl rätt åt mig, säger hon.

Ensam

Det jobbigaste tycker Julia ändå är att vara ensamstående. Hon rekommenderar inte någon att skaffa barn så tidigt som hon gjorde. Först behöver man en utbildning och en stabil partner tycker hon. Självt går hon första året på Handels.

Det kan kännas jobbigt att ligga efter så mycket, jag är 20 år och går bara första året på gymnasiet.

När Julia är i skolan går Kayleen på dagis. Och eftersom Kayleen är ett så lugnt barn fungerar studierna helt okej.

Men ibland får jag stanna hemma om hon har skrikat mycket på natten, säger Julia.

Något som Julia håller hårt på är att hålla sig fräsch. Hon vill inte vara en typisk småbarnsmamma med strippigt hår, påsar under ögonen och spyor på kläderna. Hon gör det för sin egen skull, för att inte falla in i något grått mammaträsk. Hon har brytt sig så mycket om vad andra tycker och tänker och vill börja tänka mer på sig själv nu.

Trots att Julia inte rekommenderar någon att skaffa barn för ung skulle hon själv

MUSIK FÖR ALLA TILLFÄLLEN

Det bästa sättet att sortera mp3-listan är efter humör. Här är några sköna tips på låtar som passar för allt från bilfärden till hängelstunden.

Cruisemusik

The Kooks - Naive
Livelihood - Öppna upp
Lykke Li - I'm Good, I'm Gone
The Black Seeds - The Answer
Laakso - High Drama

Kärleksmusik

4 Strings - Take me away (deadmau5 remix)
Red jumpsuit apparatus - Your guardian angel
Anna Ternheim - What have i done
Coldplay - The scientist
Howie Day - Collide

Förfestmusik

MGMT - Kids
Yelle - A Cause Des Garçons
Moonbootica - Der mond
The cure - Friday i'm in love
Eddie Thoneick & Kurd Maverick - Love Sensation

Efterfestmusik

Fonzerelli - Moonlight party
David Guetta - Baby when the light go out
Faithless - Insomnia
Deep Dish - Say hello (Steve Angello & Sebastian Ingrosso remix)
Cara Dillon vs 2 Devine - Black is the colour (Above & Beyond Remix)

Workoutmusik

David Guetta ft. Will.I.Am - I wanna go crazy
Laurent Wolf ft. Eric Carter - No stress
Axwell, Ingrosso, Angello, Laidback Luke feat.

Deborah Cox - Leave the World Behind
Mason ft. Princess Superstar - Perfect (exceeder)
Peakafeller - Tecktonik

Chilloutmusik

Fever Ray - When i grow up
Red house painters - Have you forgotten
Khonnor - Screen love, space and the time
Múm - Green grass tunnel
Helios - Halving the Compass

Slå sönder saker- musik/Argmusik

Nirvana - Territorial Pissings
Adept - When the sun gave up on the sky
Drop Dead Gorgeous - Daniel, Where's The Boat
Intohimo - The difference between bitterness and good memories
System of a down - X

Feel good musik

Kalle Bah - You are my angel
Katcha - Reggae revival

I'm from Barcelona - We're from Barcelona
Ryan Adams - So alive
Looptroop - Feel So Good

REBECCA NYROOS

MIG"

inte gjort något annorlunda med facit i hand.

Den lyckligaste tiden i mitt liv är när jag lärde mig älska Kayleen på bb. Och jag älskar henne bara mer och mer för varje dag.

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax
tfn 528 463

@ ARKEN'S DANSGOLV EN FREDAGSNATT

Har ni någon gång varit på Arken en fredag och stannat upp och kollat er runt på dansgolvet? Det har jag gjort. Det är ganska kul faktiskt. För det finns som olika grupper som kör sin egen dansstil. Jag tänker i den här krönikan skriva lite om några av dessa grupper.

Med det här vill jag verkligen inte förlöjliga eller håna människor för deras dansstilar. Jag vill snarare hylla dem för deras genuina och härliga stil.

Well, låt oss börja med Schtekarna. Man kan inte ta fel på dem. Det är killarna med brun utan solkräm. De har tajta linnen för att visa upp sina muskulösa kroppar som de har byggt upp på något gym. Tranceläpparna är i farten (läs: plutmun). De kör det jag vill kalla för "örnflygardansen" vilket betyder att de står med armarna brett utåt och viftar endast på fingerspetsarna i takt till musiken. Kanske några nickningar förekommer.

Det andra movet de har är ganska liknande tipp tappdansen. Ni vet julsången? Men såklart med plutläpparna då.

Sen finns "De som är för fulla för att dansa". Antingen står de bara stilla och kollar på folk med luddig blick. De kanske står och gungar lite lätt i takt till musiken. De vet att om de rör på sig det minsta kommer de att trilla omkull och som en sköldpadda aldrig komma upp

igen, eller så kommer det att komma en spykavalkad över hela dansgolvet.

Mina favoriter heter "tjejerna utan strippstång". De använder allt i sin närhet som en strippstång. Första bästa kille, en tjejkompis eller varför inte räcket framför dj bålet.

Dessa tjejer är härliga för de släpper verkligen loss, ordentligt. Jag tror alla tjejer har varit "tjejen utan strippstång" någon gång i sitt liv. You can't deny it!

Det finns "De äldre som har gått vilse från gubbhyllan". De är så gulliga när de twistar omkring till Akons "Sexy bitch", eller buggar loss och far in i allt och alla. Man kan se små spår av styrdans i deras rörelser.

Med stora yviga rörelser rör sig "Trancelomtarna" smidigt och kanske lite ticsartat fram i discoljuset. De vill helst inte dansa med någon alls, på sin höjd stå i en ring med sitt gäng eller andra Trancelomtar. Ofta stör man sig på dem eftersom deras armar rör sig lite hur som helst och tåckar (slår) alla i sin omgivning.

När klockan är 03.00 får man passa sig, för då är det "Jag vill ligga med dig-dansen" som gäller. Trånande människor med blickar som säger allt kommer juckandes i takt till musiken mot en. Då får man se upp. För dessa människor förstår inte ett nej. De ser det som en sista chans att ragga upp någon stackare som är alldeles för full för att veta bättre. Alla

hämningar släpper för de kärlekstörstande alkoholdrypande sliskpellarna.

Sen finns det ju de som har lite mer tur. "Parningsdansen" äger också rum vid tre-tiden, det dansas tryckare, hånglas, tafsas och man ser att nu bär det ov.

Ja, gott folk, det var det. Vi ses på arken på fredag. Peace out!

REBECCA NYROOS

FÖRMÅNER MED NYANKORTET 2010

ENGÅNGSERBJUDANDE Kan användas endast en gång under 2010.

- Anndrum/Ulfsby ..... 15% rabatt på vårt eget producerade stött.
- Ali's Kebab ..... Vid köp av valfri hamburgare eller kebab, en läsk på köpet.
- Alltvätt ..... 30% rabatt på tvätt & mangling av lakan, påslakan och dynvar.
- Baby & Sjukvård ..... 30€ rabatt vid köp av en Graco Duo XTP bilstol.
- Blombergs Blomsterhandel ..... 20% rabatt på valfri vara.
- Bollhalla ..... 50% rabatt på tennis- eller badmintontid under helg.
- Bromarks ..... 20% rabatt på Höganäs produkter.
- Caritas Fotfix ..... 15% rabatt på fotvårdsbehandling.
- Choklad ..... 20% rabatt på matbröd.
- Eckerö Linjen ..... Personbil (fordonsklass 1) utan kostnad. Gäller tur/returresa vid förhandsbokning.
- Ekokliniken ..... Floata 2 betala för 1.
- EM Möbler ..... 20% rabatt på mattor.
- El Shaddai ..... 20% rabatt på valfri vara.
- Familia ..... 15% rabatt på alla tröjor stl. 50-176.
- Fantasia ..... Åt två Schnitzspecial inkl. läsk för 30€
- Fastighetsbyrå Karlsson ..... Försäljningsuppdrag 15% rabatt på arvodet.
- Foto Plus ..... 2€ rabatt på 3-pack kinofilm. 200/24 eller 400/24.
- GeFoto ..... Framkalla 100 st 11x15 digitala bilder för endast 15€.
- Hasses Ur & Guld ..... 20% rabatt på ett valfritt smycke. (Gäller ej Efva Attling).
- HEBO Rör ..... 20% på ordinarie VVS lagervaror.
- J.Lembergs Ur & Guld ..... 20% rabatt på silversmycken.
- Jussis Motor ..... 25% rabatt på mc- och mopedjackor.
- Knegar'n ..... 15% rabatt på valfri hantverksbyxa.
- Kortvaruboden ..... 15% rabatt på ALLA Marimekko tyger.
- Le Massage ..... 10% rabatt på valfri behandling.
- Lisco Bok & Papper ..... 20% rabatt på barnböcker.
- Madison ..... 15% rabatt på valfritt plagg.
- Marie-Bar ..... Vi bjuder på en kopp kaffe/te.
- Mariehamns Bokhandel ..... Köp 3 pocketböcker, betala för 2.
- Mikis Häst & Fritid ..... 10% rabatt på valfri Back on Track produkt.
- Mässforum Åland Värmässan - Ål. Idrottscenter 17-18.4. Betala för 2, gå 3.
- Möbel-City ..... 20% rabatt på alla garderober.
- Rosenblads ..... Alla krukväxter ta 3, betala för 2. (Billigaste på köpet)
- Salong Strix ..... 15% rabatt på valfri produkt.
- SALT ..... Sillhake av Bengt Johansson 12€ (Norm.pris 16€)
- Sandåsens Handelsträdgård ..... 20% rabatt på trädgårdskrukor.
- Sandåsens Blomsterhörna ..... 20% rabatt på alla krukor.
- Snickarbyxan ..... Underställ 19,90€.
- SoFia ..... Oroblu Magie strumpbyxa 20 den 9,50€ (Norm.pris 13,50€).
- Studio Hårdesign ..... 20% rabatt på alla hårvårdsprodukter.
- Sunes Jakt & Fritid ..... 15% rabatt på fiskenät.
- Telebutiken ..... Värdecheck 50€ vid köp av dator.
- Textiltryckarna ..... Foto t-shirt 10€. (Norm.pris 15€).
- Träningsverket ..... Startavgift (40€) på köpet vid start av nytt medlemskap.
- Viking Line Buss ..... 15% rabatt på mässresa.
- Värmekällan ..... En ask tändpåsar 3,95€.
- Värmekällan ..... 10% rabatt på valfri kamin.
- Wickströms Optik ..... 15% rabatt på valfria bågar vid köp av kompletta glasögon.
- Wickströms Ur & Guld ..... 15% rabatt på silversmycken.
- Williams Buss ..... Fri mässresa (dagsresa) för en person.
- Wirrans Minigolf ..... Spela två personer, betala för en.
- Zooligan ..... 10% rabatt på valfri 15 kg säck hundfoder.
- XL-Bygg, Simons Bygg & trä ..... 10% rabatt på Bosch elverktyg. (Kan ej kombineras med andra kampanjer).
- Ål. Idrottscenter ..... Barnkalas med meny 15% rabatt (Norm.pris 9,50€). Barnkalas utan meny 15% rabatt (Norm.pris 6,00€).
- Ålands Färg&Tapet ..... 20% rabatt på gängmattor (Bredd 80 cm).

FLERGÅNGSERBJUDANDE Kan användas flera gånger.

- Bilmacken ..... 20% rabatt på alla biltvättar.
- Carl Rundberg Ab ..... Åländskt producerade trävaror från Önnungeby såg. 15% + 2% kassarabatt
- Degerby Mat & Café ..... Degerbylimpan för 1/2 priset.
- ELAB ..... 10% på alla energilampor.
- Godby Hotell ..... Husets Klassiker Wienerschnitzel + valfri 0,33l dryck/öl från Hartwall 16€.
- Judys Hantverk & Inredning ..... Dofftjus med skål 10€
- KIKZ ..... 10% på hela sortimentet. Kan ej kombineras med andra erbjudanden.
- Matthuset ..... 10% på hela sortimentet. (Gäller ej gängmattor, rea- eller beställningsvaror.)
- Nya Åland Ab ..... 30% rabatt vid annonsering. (Undanbedes, tack, födda och förlovade.)
- Nya Åland Ab ..... Gratis extra tidning vid sjukhusvistelse. Max 1 mån/gång. Gäller Åland, Finland och Sverige.
- Rena Smörjan ..... 5% rabatt på hela sortimentet. (Gäller ord.pris.)
- Rundbergs Bil & Service ..... Biluthyrning 15% rabatt på ordinarie pris.
- Seaborn ..... 10% rabatt på hela sortimentet.
- The Basecamper ..... 10% i butiken, gruppbokningar till café och guidade turer.
- Therese Broderi ..... 10% på alla inköp (ordinarie pris).
- TT Färghuset ..... 20% rabatt på penslar vid köp av färg.
- Ålands Idrottscenter ..... Morgonsim (tis, fre 6-10) 20%. Norm.pris 5€/pers. Helgsim (lörd-sön 12-18) 20%. Norm.pris 7€/pers. 4€/ barn, ungdom, studerande. 5€/ pensionär.
- Ålands Jakt & Fiskemuseum ..... Vuxenbiljett till barnpris 1,70€. (Norm.pris 4,20€.) Öppet 1.5-15.8.2010.

ung nu

Sektion 2
Nya Ålands tematidning
fredag 5 mars 2010

*E*lever i
Handels snackar
sex och kärlek

*R*ebecca
listar passande
låtar för alla tillfällen

*V*i testar vårens solglajjor

Nya Åland

SEX, KÄRLEK, FÖ

Sexsnackarna Sarah Eriksson, 17, Simon Suominen, 18, Göran Rundberg, 18, och Ellen Linde, 16 kom fram till att det inte finns några tydliga "rätt" och "fel" sätt när det kommer till förhållanden.

Panelen diskuterar allt från polygami till l

Tänk att det är så laddat det här med sex och kärlek, och tänk att det aldrig blir tråkigt att diskutera.

Ung Nu-panelen gosade ihop sig i en soffa och gjorde en djupdykning i ämnet.

Vid vilken ålder är det okej att börja sova över hos sin partner?

Simon: 13-14 kanske.

Göran: Snarare 14-15, då börjar man bli mer mogen.

Ellen: När man är 13 är man ju fortfarande ett barn. Min syster är 13 och jag kan inte tänka mig att hon skulle sova över hos någon pojkvän.

När tycker ni att det är okej att börja ha sex då?

Sara: När man vet vad man sysslar med.

Ellen: Inte vid 13 i alla fall.

Alla är överens om att 15 år egentligen är en ganska bra laglig gräns.

RHÅLLANDEN...

Foto: JONAS EDSVIK

Livslång kärlek

**Vad anser ni om polyförhållanden?
Alltså att vara tillsammans med fler
än en person samtidigt.**

Ellen: Det är nog inte så kul.

Simon: Om alla parter är med på det kan det väl funka.

Göran: Men även om man säger att man är med på det så blir det nog svårt i praktiken.

Sara: De som klarar det är nog väldigt open minded. Men det skulle väl bli konstigt för barnen om man fick några, hur ska de veta vem som är de riktiga föräldrarna?

Var går gränsen för otrohet?

Ellen: Det beror lite på vem man är tillsammans med.

Göran: När man kysser någon och känner något.

Sara: Det är upp till varje par att bestämma. Vissa har ju öppna

Onani á la 50-tal

” Om föräldrarna upptäcka att deras barn är onanister, bör de inte skrämman barnen utan vänligt och kärleksfullt få dem att sluta upp med denna ovana.

Kosten ska vara enkel utan hetsande kryddor eller stimulerande drycker. Barnet bör få vistas ute i det fria så mycket som möjligt och sysselsättas med kroppsarbete och ges tillfälle att få delta i gymnastik och idrott omväxlande med läsläsningen.

Föräldrarna bör också vaka över att

barnet inte kommer under intryck av lättfärdigt tal, osedliga bilder som påverka fantasin i dålig riktning eller dylikt.

De bör inte ligga för varmt eller mjukt och de bör stiga upp strax efter uppvaknandet och få en härdande avtvättning. Kläderna får inte trycka eller strama.

Här bör betonas att i ett gott hem där gudsfruktan skapar ren och helig atmosfär äro barnen bäst skyddade.

Ur boken: *Hemmet* från 1950

förhållanden men det är nog svårt om man är svartsjuk, å andra sidan får man ju lite variation.

Men kan man inte vara otrogen via sms och på nätet?

Simon: Inte skulle jag ju bli glad om den jag var tillsammans med satt och nätpratade.

Sara: Det är gränsfall, det blir ju en annan sorts otrohet då. Men jag skulle nog ifrågasätta hur mycket han tyckte om mig då egentligen. Men att prata får man göra, det är ju bara kul.

Skulle ni förlåta otrohet?

Simon: En gång.

Ellen: Ja en gång kan jag förlåta.

Göran: Det beror på, en kyss kan gå bra men inte om man sitter och strular en hel kväll.

Simon: Det kan ju vara bara en fyllegrej.

Göran: Men det är väl ingen ursäkt?

Är en persons sexuella läggning medfödd?

Ellen: Ja, det är den.

Sara: Men man är ju inte sexuellt attraherad av någon när man är liten...

Simon: Det beror väl på hur mycket main stream man är hur man väljer att leva.

Måste man vara kär för att ha sex?

Sara, Göran och Ellen: Nej.

Simon: Man måste inte men jag tycker nog att man ska vara det, annars är det bara ett knull.

Är sex en nödvändig del i ett förhållande?

Simon, Göran och Sara: Nej.

Ellen: Jag tror nog att gnistan ågnar ganska snabbt annars.

Du ser din bästa kompis flickvän vara otrogen, berättar du?

Sara: Jag skulle konfrontera den som varit otrogen och be personen berätta själv. Det är bättre att få veta den vägen än via Messa Nyan.

Simon: Den dagen den sorgen.

Livslång kärlek, finns det?

Göran: Nej, jag tror inte på det. Det är en saga men nej.

Sara: Det blir nog svårt att hålla ihop om man inte levt livet innan.

Göran: Ja man behöver ju veta vilka alternativ som finns.

Sara: Men man kan ju leva ihop utan att vara kära. Det övergår till en annan fas sedan, en trygghetsfas.

Spelar ålderskillnaden någon roll i ett förhållande?

Göran: Åldern är bara en siffra, det beror på hur mogen man är.

Ellen: Men en 14-åring kan inte vara tillsammans med en 50-åring.

Sara: Men när man kommit över fjortisåldern är det inte så stor skillnad längre.

VILLE TILL AUSTRALIEN —KOM TILL ÅLAND

José Luis Hernández kunde inte förstå varför hans värdfamilj satt ute på altanen i "bara" 20 plusgrader. När han kom till Åland i augusti hade han aldrig sett snö förut.

När José Luis Hernández från Mexiko listade vilka länder han helst skulle åka till som utbytesstudent satte han Australien som första val. Utbytesorganisationen tyckte annorlunda och skickade honom till Åland i stället. En viss skillnad alltså.

Luis kände till tre saker om Finland innan han åkte: Nokia, formel 1-föraren **Kimi Räikkönen** och att finska var ett av världens svåraste språk att lära sig. Han kunde pusta ut när han fick veta att man främst pratar svenska på Åland och han har nu lärt sig en hel del av språket.

Gillar snö

Luis kom till Åland i augusti 2009. Det var 20 grader varmt och hans värdfamilj satt ute på altanen.

□Jag tyckte att det var konstigt att de inte frös, 20 grader är ungefär så kallt som det blir i min hemstad, säger Luis.

Den bitande kalla vintern har däremot inte stört Luis särskilt mycket. Han gillar att se snön falla, något han inte hade gjort före han kom till Åland.

Luis går på Ålands lyceum där han bland annat läser sitt modersmål spanska. Det händer att han får hjälpa sin lärare när hon blir osäker på något. I början kändes det ovant att få tilltala sina lärare med förnamnet, i Mexiko måste eleverna visa en helt annan respekt för lärarna. Han är även glad att slippa den skoluniform han måste bära i sin mexikanska skola.

□Det är tråkigt att alltid ha samma kläder, här kan jag visa min egen stil, säger han.

Blyga ålänningar

Det tog ett tag innan Luis började förstå sig på ålänningarna.

□I början gick alla bara förbi mig i skolkorridorerna, det var jag som måste gå fram först för att de skulle våga prata, säger han. I Mexiko är man lite vänligare.

Nu har han fått många kompisar och tycker att han känner alla elever i lusse. Ålänningarna är trevliga och snälla när man väl lär känna dem, kan han konstatera.

Luis bor i staten Veracruz i Mexiko. Där är ett party ett riktigt party.

□Jag kan sakna våra fester ibland. I Mexiko dansar man alltid, här sitter man ner och umgås när det är fest hemma hos någon.

Han berättar om de stora födelsedagsfesterna, quinsieras, som hålls för de som fyller 15 år i Mexiko. Det är födelsedagsbarnets föräldrar som ordnar festerna och alla man känner bjuds.

Mesig mat

En annan skillnad mellan de båda länderna som Luis lagt märke till är rutinerna i hemmet. Han har bott hos två olika värdfamiljer och har noterat att man inte gör lika mycket saker tillsammans.

□Hemma hjälps man åt med allting i hemmet, till exempel att laga mat. Här håller man sig mer för sig själv, säger han.

Men det är egentligen ingenting han tycker är negativt. På det sättet blir man mer självständig i stället, tror han.

Det är så klart stor skillnad på den finska och den mexikanska maten. Luis har ingenting emot sina värdfamiljers mat, men lite hjälp på traven kan de behöva tycker han.

□Jag packade med chili och salsa innan jag åkte som jag brukar lägga på när det behövs, säger han.

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax
tfn 528 463

Långväga student. José Luis Hernández var rädd att han skulle behöva lära sig finska när han fick veta att han skulle göra sitt utbytesår på en ö i Finland. Foto: JONAS EDSVIK

Skillnader. José Luis gillar de vänliga ålänningarna men saknar festerna och den kryddiga maten.

Foto: JONAS EDSVIK

RESEENKÄT

1. Vilket är ditt drömsmål?
2. Varför skulle du vilja fara dit?

**Ida Sandström,
17 år, Mariefhamn**

1. Jag skulle vilja åka till Australien.
2. Det är varmt och skönt där, och så finns det många häftiga djur där också.

**Isabelle Kotzev,
16 år, Mariefhamn**

1. Jag vill fara till Kanada!
2. Min favoritdansgrupp kommer därifrån.

**John Bugeja,
18 år, Mariefhamn**

1. Jag skulle gärna åka till Rom.
2. De har en intressant kultur där.

**Thomas Ingman,
18 år, Mariefhamn**

1. Jag tror att jag skulle kunna tänka mig att fara till England.
2. Det verkar coolt och jag vill dricka te!

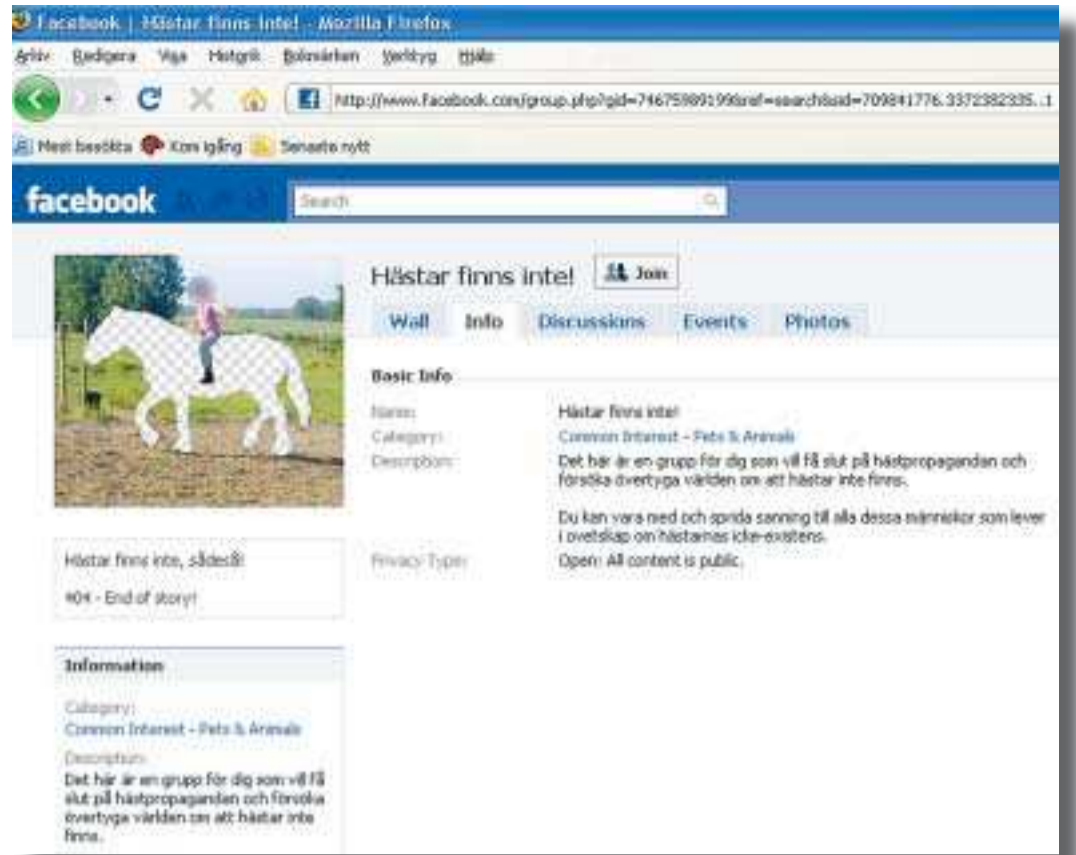

**Linus Olsson,
18 år, Lemland**

1. Jag skulle vilja resa till USA.
2. Jag har rest mycket i Europa och därför skulle det vara kul att fara till ett annorlunda ställe!

Text: Ida Dimic
(prao)

Foto: Daniela Hasselgren
(praktikant)

KONSTIGASTE GRUPPERNA PÅ "FEJJAN"

"Vi som har tjockt hår"

21 medlemmar kämpar med detta problem.

"Vi som hatar svartsjuka"

144 medlemmar. Däremot finns ingen "vi som älskar svartsjuka"-grupp. Tag ställning!

"Vi som önskar att vi kunde göra snyggare tomteluvor med paint"

Somliga har det tufft.

"Hästar finns inte"

Gruppens beskrivning: "Det här är en grupp för dig som vill få slut på hästpropagandan och försöka övertyga världen om att hästar inte finns". Över 11.000 medlemmar.

"Alla som hatar Scar för det han gjorde mot Mufasa"

23 personer är arga på det elaka tecknade lejonet.

"Gay marriage killed the dinosaurs"

Ironisk humor som tur är.

"Tyst kvinna, dra plögen"

213 personer tycker att det är kvinnan som ska dra plögen.

"Anatidaephobia- The Fear That Somewhere, Somehow, A Duck Is Watching You"

Skrämmande många verkar lida av den här lite udda fobin.

CHECKLISTA FÖR DIG SOM VILL FULDANSA

1. Ignorera takten

Det fina med fuldansen är att man egentligen helt kan ignorera takten, rytmen, beatet i musiken. I lugna låtar kan man till exempel köra på med en riktigt fartig handklapp, eller varför inte sakta gunga med i de allra mest studsiga poplåtarna?

2. Allvaret

Ett av det allra viktigaste för att inte floppa som fuldansare är att hålla masken. Det blir bara pannkaka om man efter var och vartannat steg skrattar, eller ens ler och tittar på kompisarna efter medhåll. Gränsen mellan fuldansaren och den osäkra, ängsliga dansaren kan bli alldeles för tunn helt enkelt. Så därför: på med stenansiktet!

3. Extremitet

När man tänker på fuldansen tror man kanske att det bara är att köra på och vara så yvig som möjligt. Det går givetvis utmärkt, men det funkar otroligt bra att vara extrem åt det andra hållet också! Den långsamma booty-shaken går inte av för hackor, inte myrsteget i kombination med armarna klistrade längst kroppen heller. Den stilstående dansen, liksom den alldeles för yviga, är otroligt fullt enkelt.

4. Den SEXIGA dansen

Jag skulle uppskatta att cirka 1 promille av den gemene krogbesökaren kan dansa sexigt, eller överhuvudtaget är sexig med en öl i näven. Så ett riktigt hett tips till fuldansaren är att dansa så sexigt du bara kan. Var lös på höften, smek dig över kroppen, jucka lite planlöst på övriga meddansare, och det kommer inte bli fulare.

5. Friskis & Sveltis

Ah, vår favoritträningsform: F&S-jympa! Funkar väldigt bra på gymmet, men på krogen/festen - inte alls faktiskt. Ta bara dina favoritsteg från veckans jympa och tänk: lår-muskler, biceps och den hurtigaste av attityd!

6. Afrikanska influenser

Afrikansk dans är också en ganska vanlig träningsform. Man står bredbent, stampar hårt i golvet, sträcker upp armarna högt i luften och tar upp väldigt, väldigt mycket plats. Det här mina vänner är en väldigt bra ledstjärna, och min personliga favorit.

GLASSA I VÅRENS

Årets solglasögon är fortfarande stora, men inte lika stora som de varit de senaste åren. 80-talsformer och färger är helt rätt.

Ung nu guidar dig i brilldjungeln tillsammans med modellerna Daniel Sjöberg och Daniela Hasselgren.

GLAJJOR

Fotnot: Solglasögonen finns att köpa hos glasögonbutiker i staden.

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax
tfn 528 468

Foto: JONAS EDSVIK

**HALLÅ DÄR
UNGDOM!**

Namn:

Rozanna Hilander.

Skola/linje:

Jag går på Högskolan på linjen Hospitality management.

Bästa skolämne:

Jag tycker mest om språk.

Sämsta skolämne:

Inget ämne är dåligt förrän man lär sig något.

Senast köpta/nerladdade musik:

Det är nog Hardstyle top 40.

Senast sedda film:

Snabba cash, men jag tyckte inte så mycket om den.

Här sitter jag och pluggar:

I soffan med min hund Castro.

Här slappar jag:

I soffan.

Bästa helgnöjet:

Hemmafest med bra musik.

Onödigaste grejen i mitt rum:

Ett vardagsrumsbord och en extra soffpall.

Favoritcafé:

Har inget speciellt, men om jag måste välja blir det nog Dinos.

Tränar:

Tränar inte.

Favoritplats:

I en bil med sidan först.

Det gör jag helst en ledig söndag:

Återställer mig med en massa chips och läsk och tittar på en bra film.

Text: Ida Dimic (prao)

Foto: Daniela Hasselgren (praktikant)

fotoliiga

Kvalitet, kunnande, service!

SONY

SONY ALPHA 230
18-55 KIT

Mycket lätt, kompakt och lättanvänd och dessutom med utmärkt bildkvalitet. 10,2 megapixlar, 2,7" skärm.

SUPERPRIS!

399€

**Alla förstoringar
HALVA PRISET
hela mars!**

13x18 upp till 30x45

GEFOTO
Gerhard's Foto Ab

Sittkoff Torgg. 13 A • tel 018-14 623 • vard 9-17 • lörd 10-14 www.gefoto.fi

soyaconcept
jeans

**KOM IN
TILL VÅR
TJEJ-
AVDELNING!**

Top 26,95
Jeans Capri 59,95

**TRENDIGT
MARGIQUE**
Rätt mode till rätt pris!

Torggatan 10 tfn. 17 730
ÖPPET: vardagar 10-18, torsdag 10-20, lördag 10-15

Galna i garn. Erika Wiklund kom på idén med ett stickkafé på Bastun. Josefin Nordberg har hängt i stickhörnan hela hösten och vintern.

BASTUN HAR BLIVIT GL

Avig och rät är helrätt på Pub Bastun. Det gör ingenting om man inte ser skillnad på en symaskin och en traktor, till stickjuntan får man komma ändå.

Josefin Nordberg sitter i Bastuns stickhörna och försöker komma ihåg hur man lägger upp maskor. Hon kommer ofta hit och stickar men lyckas alltid glömma bort hur man gör från gång till gång. Men trots att hon ännu inte lyckats producera någon färdig produkt är hon inte särskilt besviken.

– Jag kan bara sticka rakt så kanske det blir en halsduk någon gång. Men det viktigaste är ju inte själva stickningen utan att komma hit och umgås, säger Josefin.

Fler besökare

Erika Wiklund hjälper Josefin med maskorna och fortsätter sticka på sina sockor. Hon har stickat ganska mycket innan och var den som kom på idén med ett stickkafé. När Bastun hotades av nedläggning i våras började engagerade bastuniter att spåna idéer för hur man kan locka en bredare grupp människor. Ett stickkafé var ett av förslagen som gick igenom.

Erika betonar att man absolut inte måste vara någon sy-slöjdsexpert för att komma till stickjuntan.

– Vi hjälps åt och lär varandra, säger hon.

Trendigt

Det är trendigt att sticka. Stickkaféer har ploppat upp lite överallt i städerna de senaste åren. Unga människor ägnar sig även åt stickgrafiti. För att göra samhället lite mjukare, färggladare och intressantare hänger man upp stickade bollar i träden eller klär gatlyktor i färggrant garn. Torggatan pyntas också lite då och då, men stickerskorna på Bastun känner inte till vilka det är som gör det.

– Men jag hoppas att folk inte plockar ner det. Det piggar upp och kan få folk att stanna upp en stund, säger Erika.

Sedan den förra stickvågen på 1980-talet har internet kommit. Där kryllar det av hemsidor och bloggar där stickare och sticker-skor delar med sig av sina tips, ett exempel är sajten Stick å brinn, men också på Youtube kan stickningsentusiaster få tips.

Få killar

Hur modernt det än blivit med stickning är det fortfarande

Hjälps åt. Erika lägger upp maskor åt Josefin som mest kommer till Bastuns Knitting factory av sociala skäl.

LAD I GARN

svårt att locka killarna att handarbete.

De kommer hit och kar men de sticker inte så mycket, men kanske kommer det också att förändras, säger Erika.

De försöker nog ibland men de har inte så mycket tålamod. Men det är klart att killar också kan sticka, säger Josefin.

Bastuniten **Jessika Eckermans** svärmor har donerat en massa garn till bastun. Har man inte med eget är det bara att ta för sig i en korg. Några av stickerskorna håller för tillfället på att tillverka ljuddämpande gardiner till spellokalen. Ett grafittiprojekt har också påbörjats, balkongens ledstång ska kläs i stickat.

Olika gäng

Erika hoppas att er unga ska våga sig till Bastun nu när de breddat utbudet. Många är fortfarande lite rädda för att komma dit, kanske

är de oroliga för att inte passa in.

Förr var det ju ganska samma människor som hängde här hela tiden, ett kompisgäng. Nu är det mer blandade åldrar och till och med några barn och hundar ibland, säger Erika.

Antalet besökare på stickkvällarna varierar ganska mycket, ibland är det nästan ingen alls där och andra gånger kan de vara upp emot 15 stycken.

Det är ju måndag, vad skulle man annars göra? säger Josefin.

Bastuns Knitting factory hålls varannan måndag. Kolla in datum på Bastuns Facebooksida!

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax
tfn 528 463

Foto: JONAS EDSVIK

ACER EME525

- 15.6" skärm
- 250Gb
- Webcam
- Windows 7

Specialpris:
525:-
inkl. support
och service

DATOR-SERVICE

Snabbt & förmånligt!

Vi har även IT-supportavtal för mindre företag.

Ring för kostnadsförslag!

Begagnade rekonstruerade bärbara datorer rengjorda och nyinstallerade med garanti!

TÅGLUFFEN

- det romantiska och ekologiska sättet att resa

Nostalgi, flygfobi eller medvetet miljöval. Oavsett orsak väljer fler och fler rälsvägen när det vankas semester.

Tågluffen hade sin riktiga storhetstid i slutet av 1980-talet och början av 1990-talet. Under 90-talet och början av 2000-talet började sedan ungdomarnas resvanor att förändras och många valde bort tågluffen till förmån för jorden-runt-resor.

Men nu börjar man återigen höra talas om folk som tågluffar. Kanske beror det på den ökade miljömedvetenheten. Flyget har ju kommit att symbolisera en av de största bovarna

beträffande den globala uppvärmningen.

Eller kanske beror det på att tåg ju faktiskt är ett av de mest romantiska och nostalgiska sätten att resa.

Inga planer för sommaren? Fundera på att skaffa ett Interrailkort och upptäck Europa!

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax
tfn 528 463

Fakta/Tågluff och Interrail

- ✦ Sj:s Interrailkort gäller i 29 länder.
- ✦ Ungdomskortet kostar cirka 3.400 kronor för en månad (upp till 26 år), vuxenkortet kostar 4.850 kr.
- ✦ Det går att köpa billigare interrailkort som bara gäller i en del av Europa och för kortare period än en månad (12 och 22 dagar).
- ✦ Tågluffarkortet skapades 1972 med anledning av Internationella järnvägsunionens 50-årsjubileum.

Då kostade kortet 350 kr.

- ✦ 1991 såldes 71.000 kort. Försäljningen rasade kraftigt under 90-talet men har kommit igen på senare år. 2008 såldes 22.500 Interrailkort i Sverige.

- ✦ Bortsett från länder där kolkraften dominerar är tåget det klart miljövänligaste färdssättet om man ska ta sig runt i Europa. Tågluffare som vill resa så miljövänligt som möjligt bör dock undvika Polen, Ungern, Tjeckien och Tyskland, där en stor del av tågen drivs av fossila bränslen. I dessa länder

kan bussen vara ett bättre alternativ. De miljövänligaste tågen finns i Sverige, Norge och Finland. Även Schweiz, Österrike och Frankrike är bra länder att åka tåg i.

Källa: ETC och www.sj.se

VAD BLIR DET FÖR MAT?

Matlagning är ett intressant fenomen. I Landet brunsås som går på SVT synar komikern **Henrik Schyffert** svenskarnas matvanor och slutsatser verkar alltid vara att vi här i Norden har mindre tid för matlagning och att äta maten.

Visst kanske det ofta är så att man bara slänger ihop någonting i mikron för att man måste äta. Det måste gå fort och det måste göras, sedan har man mer tid att göra saker som man verkligen tycker är roligt. Det kanske inte är samma sak om man inte kan sitta runt middagsbordet med familjen och ha en lugn och fin tisdagsmiddag med spaghetti och köttfärsås.

Sedan jag flyttade hemifrån för några år sedan är det familjemiddagarna jag har saknat absolut mest. I min familj har vi alltid varit väldigt duktiga på att äta middag tillsammans, åtminstone tidigare i mitt liv och jag har aldrig sett det som en så viktig grej förrän jag inte hade det som vardag längre.

Lyckligtvis har en av mina goda vänner flyttat in hos mig i mitt studentboende och vi har återigen tagit tillbaka matlagningen, med en inspirationskälla: **Per Morberg**.

Per Morberg är skådespelaren som helt plötsligt blev tv-kock i sitt eget matlagningsprogram "Vad blir det för mat?" och vilken inspirationskälla han har varit för mig och mitt matlagande. Studentmaten snabbmakaroner och ketchup har blivit tomatsoppa, olivoljestekta surdegsbröd med tomat och haloumi, böngrytor med timjan och en massa annat som inte ens har funnits i min fantasi tidigare.

TV-kockar är ju ingenting nytt men hur roliga är alla andra tv-kockar egentligen? **Mat-Tina** är tv-kockarnas **Bosse bildoktorn**,

hon är entusiastisk, pratar snabbt och kan förvirra vem som helst. Ser vi mer internationellt är **Gordon Ramsey** en Hitler på speed som hysteriskt skriker och tuggar fradga medan han väser ut order till folk i sitt cook-along-matlagningsprogram. **Jamie Oliver** "Den nakna kocken" känns ungefär lika spännande som gröt, kall gröt. Hur ska en ung människa idag kunna hitta inspiration till att börja laga mat och tycka det är roligt att laga mat i ett sådant sällskap?

Hur ska man hitta en förebild inom matlagningen när alla antingen är pretentiösa stroppar eller menlösa Nalle puh-kopior? Det går inte. Därför är jag så överlycklig över den extravaganta Per Morberg som kastar saker omkring sig i köket, lagar ordentliga grytor med en massa vitlök och säger saker som: "Jag vill ha ohämmat sex med detta fina sidfläsk"

En riktig kock som inte koncentrerar sig på uppläggnings av maten, det ska inte vara fisförnäm restaurangmat som gör att gästerna ser mat mer som konst än som mat. Mat är mat och så är det. Det har herr Morberg förstått. Men det är inte bara hans mat eller hans vilda stil i köket som gör honom till den bästa tv-kocken någonsin. Det är hans passion för mat. Man ser verkligen att detta är det bästa han vet och han har fantastiskt roligt i köket. Han kommer inte med några tekniska tips på hur man ska bli bättre, inga ingredienskombinationer men han ger tittaren vilja och passion och det måste ändå vara det viktigaste, inte bara i matlagningen utan i allt.

Så till alla er som snart ska börja laga mat på egen hand eller redan har börjat: ta en titt på Per Morberg och se att matlagning är fantastiskt roligt om man har rätt förebilder att ta efter.

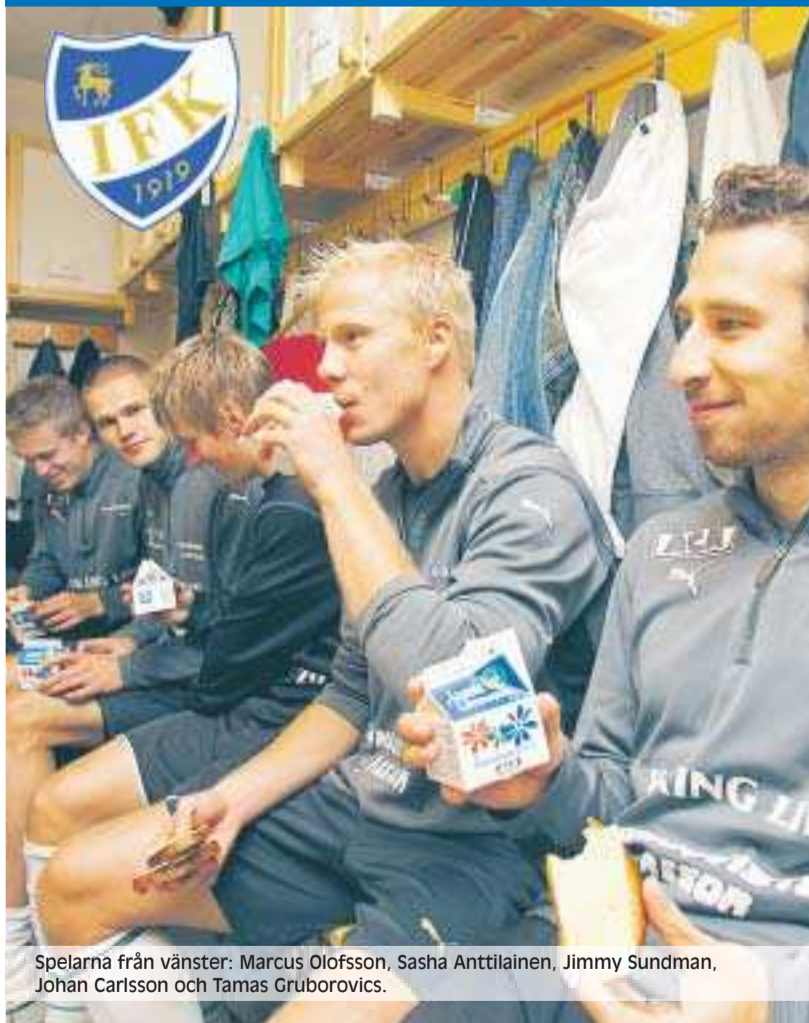

JOHAN ORRE

**Tipsa
SPORTEN
dygnet runt**

Tel 0457 324 4444

nyan.ax

Spelarna från vänster: Marcus Olofsson, Sasha Anttilainen, Jimmy Sundman, Johan Carlsson och Tamas Gruborovics.

IFK-spelarna dricker mjölk

"Kosten är en viktig del för idrottare på elitnivå, det gäller också för IFK Mariefhamn. Efter varje träningspass eller match dricker IFK-spelarna mjölk samt äter en ostmacka för att kroppen skall kunna återhämta sig så snabbt som möjligt.

Gott, enkelt, nyttigt och naturligt"

Thomas Fonsell VD IFK Mariefhamn.

FAKTA:

Kanadensiska forskare konstaterar att lättmjölken är en säker och effektiv återhämtningsdryck efter träning, och ett bra alternativ till kommersiella sportdrycker.

Källa; B.D.Roy.int Soc Sports Nutr 2008.

**ÅLANDS
MEJERIET**

ACA
www.aca.ax

Naturlig mjölk- ost- och brödsponsor av IFK Mariefhamn 2010

Nya Åland Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

MESSA NYAN
0457 3234444

TÄVLING TÄVLING TÄVLING TÄVLING

Vem gjorde vad?

Kan man se på en människas ansikte vad hon eller han är för en filur egentligen? Testa och se om du kan gissa dig till vilken Nyanmedarbetare som gjort vad. Du kan vinna ett presentkort på 15 varmkorvar!

Spelregler:

1. Para ihop rätt person med rätt "kuriosa".
2. Skicka in rätt tipsrad via mejl eller fyll i tipskupongen och skicka in den till Nyan.
3. Du har chans att vinna ett presentkort på 15 korv med bröd på Rökerikiosken, mer känd som "Rökka".

Mejla den rätta tipsraden senast den 12 mars till: tanja.lonnqvist@nyan.ax eller fyll i kupongen.

A. Vem har en Barbiedocka med originalkläder från 1964?

B. Vem har varit klarinettlärare i Mariehamns ungdomsorkester?

C. Vem har varit på inträdesprov till Teaterhögskolan i Helsingfors?

D. Vem är så optimistisk att hon har låtit resa ett flera meter högt storkbo med hopp om att få Finlands första häckande stork?

E. Vem tog lastbilskörkort men har aldrig kört en lastbil?

F. Vem finns/fanns med som ett felaktigt svar i Ålandsvarianten av Trivial Pursuit?

G. Vem snattade hårfärg på en klassresa till Danmark i nian, åkte fast och fick skämmas för både polis och rektor?

H. Vem har bott i en trailerpark i USA tillsammans med en tant som samlade på nallar?

1.

Nina Smeds

2.

Mårten Sundberg

3.

Malin Tillström

4.

Annika Orre

5.

Annika Kullman

6.

Nina Fellman

7.

Titte Törnroth-S

8.

Tanja Lönnqvist

FYLL I RÄTT BOKSTAV I RUTANI!

1. Nina Smeds**2. Mårten Sundberg****3. Malin Tillström****4. Annika Orre****5. Annika Kullman****6. Nina Fellman****7. Titte Törnroth-S****8. Tanja Lönnqvist**

Namn:.....

Adress:.....

Tfn:.....

Skicka in kupongen senast 12 mars till
Nya Åland Pb 21, 22 101 Mariehamn

DE SÄMSTA RAGGNINGS-REPLIKERNA

10. Tänk om livet va ett spel å du va tärningen. Då skulle jag pussa på dig för tur, rulla dig runt på bordet å hoppas på sex.
9. Av med kläderna snygging, det är insidan som räknas!
8. Trosor är röda, kalsonger är blå, äh skitsamma, dom ska ju av ändå!
7. Fryser du? Det borde du göra; för du har varit naken i mina tankar hela kvällen.
6. Jag slår vad om en kyss på att du inte vågar pussa mig!
5. Har du ett plåster? Jag skrapade knät när jag föll för dig.
4. Jag begär inte att du ska falla för mig, men du kan väl i alla fall snubbla lite?
3. Du är den perfekta inredningsdetaljen. Du skulle passa perfekt i min säng, i min soffa, på mitt golv eller lutad mot min vägg.
2. Om en tjock gubbe kommer och stoppar dig i en stor säck, oroa dig inte, tomten försöker bara ge mig den perfekta julklappen.
1. Skulle du kunna be dina bröst att sluta stirra på mina ögon.

Källa: www.ragningsreplik.se

CITAT SOM GÖR DIG SMART

- "Lär ett barn att läsa och han eller hon kommer att klara ett läskunnehetsprov." **George W. Bush**
- "Dieselbilar drar minst bensin." **Aftonbladet**
- "Stavhopparna är uppe på gastronomiska höjder." **Christer Ulfbåge**
- "Jag är för dödsstraff. Den som har begått ett fruktansvärt brott måste få ett passande straff. Så att han lär sig till nästa gång." **Britney Spears**
- "Personen som har gjort det här bor kanske hos sin gamla mamma, kanske till och med tills han blir lika gammal som mamman." **Leif G W Persson**
- "Ja, jag såg ju den här matchen redan förra året." **Glenn Hysén**
- "Framtiden kommer att bli bättre i morgon." **George W Bush**
- "Jag hälsar press, radio, tv och framför allt massmedia välkomna." **Christer Abrahamsson**
- "Jag fattar inte hur bussarna kan gå när det är strömavbrott?" **Carolina Gynning**
- "Whenever I watch tv and see those poor starving kids all over the world, I can't help but cry. I mean I'd love to be skinny like that but not with all those flies and death and stuff." **Mariah Carey**

TILL DIN TJÄNST!
Ett tema om juridiska- och bokföringstjänster som utkommer en gång/mån.

Vill även ditt företag vara med?
Kontakta annonsavdelningen, tel vxl 23 444, fax 23 450, epost: annons@nyan.ax

Nya Åland

Tacka

för hjälpen med Nyans ros

Nya Åland

J-S DÄCK

Jomala, Torp • Tel 040 729 4200, 0400 804190

www.kumho.fi

KUMHO TYRES

däck

Trunkluckspriser -10%
på Kumho sommarkdäck.
Vi har även andra förmånliga däck!

Gäller t.o.m. 31 mars

TÄLTFIXARNA
Fixar ditt tält till festen eller marknaden!
tel: 0457 5483187

ÖMSEN PRESENTERAR STOLT

Gänget

som flyttar till studieorten

“Helt enkelt oemotståndlig”
FLYTTFIRMAN

“En given klassiker”
TIDNINGEN STUDENTEN

Hon flyttar till Uppsala

Han flyttar till Bryssel

Hon flyttar till Åbo

Han flyttar till Göteborg

DOM TAR MED SIG LAPTOP, CYKEL, MOBIL, KAMERA OCH MYCKET ANNAT. EN MÄNGD VÄRDESAKER. MEN HAR DOM TECKNAT FÖRSÄKRING?

KOM IN TILL OSS PÅ ÖMSEN OCH TECKNA HEMÖMS JUNIOR FÖR DINA SAKER SÅ ÅR DU TRYGG!
VÄLKOMMEN TILL ÅLÄNNINGARNAS EGET FÖRSÄKRINGSBOLAG

Ömsen
FÖRSÄKRINGAR

Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag | Köpmansgatan 6, AX-22100 Mariehamn Åland.
Telefon +358 18 27 600 | info@omsen.ax | www.omsen.ax

Fråga om husdjur!

Har du eller ska du skaffa husdjur och undrar något? Fråga Nyan! Vår expert, veterinär Rosalie Palmer, besvarar läsarnas frågor.
Tel: 23444, e-post: redaktion@nyan.ax

Fota ditt husdjur!

Fotografera ditt husdjur och skicka in bilden till Nyan! Vi publicerar bilderna på hemsidan och på husdjurssidan.
e-post: redaktion@nyan.ax

Du kan också ställa frågor och ladda upp bilder via hemsidan:
www.nyan.ax/teman/husdjur.pbs

Nya Åland

Gita

SALONGEN

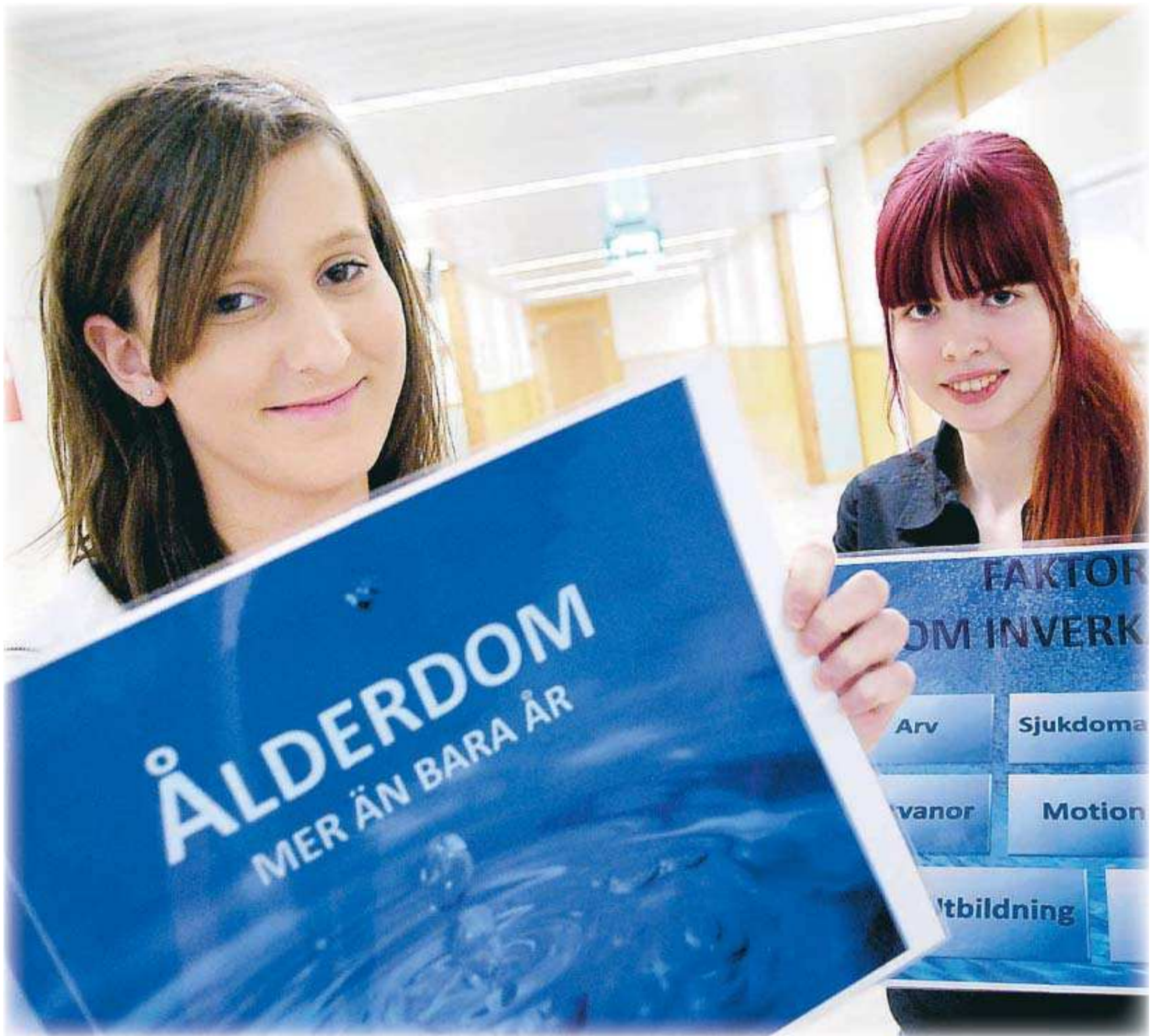

ANTAGLIGEN BÄST!

www.gitasalongen.com

Strandhagsvägen 11 tfn 23 881
Må-on-fre 9-17, ti-to 9-19, lö 9-14

Schwarzkopf
PROFESSIONAL

Medaljörer. Ida Dimic och Ida Boedeker knep en andra plats tack vare sina gedigna litteraturstudier och ingående intervjuer.

Foto: JONAS EDSVIK

KAN ÅLÄNDSK ÅLDERDOM

Ida Dimic och Ida Boedeker har funderat på ämnet ålderdom sedan de gick i sjuan.

Två år senare belönades de för sina undersökningar.

I början av februari 2010 deltog Ida Dimic och Ida Boedeker från Godby högstadieskola i den nlandssvenska teknik- och naturvetenskapstävlingen TekNatur. Med sin undersökning om åländsk ålderdom knep de en andraplats.

Ida och Ida går på skolans natur- och miljöprol och redan i sjuan planterade deras lärare en tanke i deras i huvud om att man kan skriva om ålderdom. I åttan bestämde de sig för att börja undersöka vilka faktorer som spelar in för en persons livslängd.

Ålänningar lever väldigt länge så vi bestämde oss för att intervjua personer som bor på de åländska ålderdomshemmen, säger Ida Dimic.

Tro och arbete

Först läste de på om ämnet ålderdom och pratade med forskare och läkare. Utifrån den informationen tog de fram ett frågeformulär. Frågorna handlade bland annat om hur slitansamt arbete man hade under sin livstid, om man är troende och hur många människor man känner sig älskad av.

Tron på gud kanske inte gör att man lever längre men man kan känna sig lugnare och tryggare vid till exempel sjukdomar, säger Ida Boedeker.

Ida och Ida ck god kontakt med sina intervjupersoner och ck höra många intressanta historier.

Vi satt jättelänge och pratade. Vissa berättade hela sin livshistoria och massa roliga barndomsminnen, säger Ida Boedeker.

Någon berättade var han rökte sin första cigarett och andra berättade hemska upplevelser från kriget, säger Ida Dimic.

Bra erfarenhet

De tycker det är skönt att det långa och intensiva arbetet nu är över och ser det som en bra erfarenhet inför framtiden. Ida Dimic har tack vare arbetet kommit fram till att hon vill jobba med människor på något sätt, hon hade egentligen tänkt gå naturlinjen på gymnasiet men tänker nu söka till humanistiska i stället.

De äldre har lärt oss att hålla hoppet uppe. De var så glada och hade en drivkraft trots allt jobbigt de varit med om, säger de.

DET HÄRLIGA OCH FARLIGA GODISET

Stod vid lösgodiset vid Magasin och velade mellan chokladkringlor och Center för en tid sedan. Valde Centern, gick sedan till kassan för att snällt betala det jag just skulle hålla i mig i mängder, bara för att sedan måste utstå tanken på alla dessa tusentals kolhydrater som bosatt sig i min magsäck.

Jag grävde frenetiskt i fickan efter de 3,45 euro som behövdes för att lugna mitt godissug, men insåg efter en stund av letande att innehållet i min ficka bara bestod av syre och koldioxid. Inga pengar.

Min skoltrötta hjärna kopplade ihop ett och ett efter några stumma sekunder. Inga pengar betydde inget godis. Inget godis betydde samma sak som jordens undergång. Eller i alla fall min undergång. Jag bleknade, och jag måste ha sett allvarligt sjuk ut eftersom en trevlig liten dam i en stor dyster kappa frågade om jag verkligen mådde bra.

Jo, jag mår fint. Hur fint som helst. Eller nej, jag mår hemskt. Min kropp sukter bara efter den där röda påsen, fylld med kaloribomber som antagligen skulle ha förorsakat blodproppar och en alldeles för tidig död för mig. Men jag blev tvungen att lägga tillbaka alla godbitar, och jag måste erkänna att jag helst av allt skulle ha kastat mig över de där små söta bitarna, som verkade treva efter att hamna i mitt matsmältningssystem.

Jag gick långsamt mot Torget och jag kunde nästan svära på att jag hörde Centern skrika efter mig. Men varför? Är inte människokroppen immun mot sådant? Jag har läst i många böcker om hur djuren lyckas undvika giftig föda genom instinkt.

Jag antar att vi människor har förstört vår instinkt. Men varför kan man då inte sluta med att göra reklam för godis? Jo, för att producenterna uppenbarligen gör väldigt stor vinst på det. Det smakar gott och alla vill ha. Ingen bryr sig om det är onyttigt och förstör många liv genom sjukdomar som diabetes och många andra sjukdomar som de flesta inte ens kan namnen på.

Men sådant händer ju bara i Amerika. Så återigen handlar allting om pengar. Till och med i något som godistillverkning. Men det är ju klart. Hittar man en stor guldgruva i till exempel Alaska brukar man ju oftast inte springa och skänka den till den nästa människan som ser någorlunda olycklig ut.

Jag skulle säga att hälsa och miljö spelar väldigt lite roll här i världen. De ena är för fattig för att tänka på det, och de andra är för lat för att göra det. Min samhällskunskapslärare hade ett bra uttryck för det: "Ingen orkar lyfta arslat för att göra något." Och det stämmer.

Varför skulle man göra något jobbigt när någon annan kan göra det åt en? Och nu är det ju så att inte bara ålänningar tänker så. Det här gäller de flesta medelmåttiga familjer i hela "västvärlden". Alltså det gäller dem som har det ganska bra.

De är vana med att någon annan sköter jobbet så att de liksom "glider" som på en tvål genom hela livet. Jag menar, numera finns det ju växthuseffekten som alla politiker på EU:s huvudkontor diskuterar om. Men inte kommer de fram till något resultat. För att folk inte bryr sig.

De sitter hemma i sina moccafärgade lädersoffor från 80-talet och tittar på **Anna Ankas** hemmashow på sina

nyinköpta platt-tv-apparater. Med en godisskål i famnen. Ute i världen härjar världskatastrofer och krig. Och inte orkar någon ändra på det.

IDA DIMIC

ung
nu

Nya Ålands tematidning fredag 5 mars 2010

• Redaktör: **Tanja Lönnqvist** • Layout: **Monica Fogelström** • Ansvarig utgivare: **Nina Fellman**

Nya Åland

Färgglada nyheter!

360€

Grundig
19" LCD

DVB-T, HD-ready, usb för bild/filmvisning, 12V. Finns i färgerna vit/rosa, vit/grön och svart/röd.

69€

Samsung fotoram SPF-71E
7", USB, kortläsare, 120MB inbyggt minne. Finns i vitt och rosa.

STORAGATAN 9, TFN 12 629. Öppet: mån-tor 9-17.30, fre 9-16, lör 11-14 www.alandstv.com

Ordning och reda...

KATRI GARDEROB
med överskåp
335€

MARI GARDEROB
med skjutdörrar
472€

SALO GARDEROB
med spegel
418€

Engångs erbjudande Nyankortet 2010
20% rabatt på alla garderober

MÖBEL-City
G. Godbyvägen. Tel 21 165, fax 19 544
Öppet: mån-fred 8.30-17, lö 10-14

23-31.7

FOSTER'S

60°05'45" N 19°54'40" E THE **ROCK OFF** FESTIVAL

Biljetter

- 1-dags biljett 30€
- 25.7 KENT 50€
- 3-day pass* 65€
- 9-day pass 75€

Biljetter köpes på Shell Select i Mariehamn. Festivalpasset höjs till 80€ fr.o.m.april. OBS! Inga rabatterade pass kommer att saluföras 2010.

*)Begränsat antal och kan endast köpas i festivalkontoret 1-vecka före festivalen.

Headline
kent
25/7

Boka bord!
Ny meny varje dag!

Pris: 45€/person (Festivalbiljett ej inkluderad)
3-rätters middag, utsikt över stora scen
Boka bord: +3581813713 www.rockoff.nu

FUNLAND

7 olika hoppattraktioner, Highjump, och mycket mer!

Öppet alla dagar 11-24.00 23-31.7

Attraktionerna ingår ej i festivalbiljetten.

Festivalbiljett behövs för att besöka Funland kvällstid 18-24.00.

Fri entré till Festivalområdet alla dagar 11-17.

Fyrverkeri

Traditionenslignigt avslutas Rockoff med fyrverkeri

Artister och festivalprogram: www.rockoff.nu